

<u>Jaar</u>	<u>Zaaknummer</u>
2022	357300-2022

Onderwerp

Openbare vergadering van de raad van de gemeente Emmen, gehouden op donderdag 27 oktober 2022 vanaf 19.30 uur in de raadszaal

Voorzitter	:	de heer H.F. van Oosterhout
Waarnemend voorzitter	:	de heer G.J. Horstman
Waarnemend griffier	:	de heer S. Engelen
Aanwezige raadsleden (38)	:	de heer G.J. Bijlsma (Wakker Emmen), de heer K. Bosma (PVV), de heer D. Dekker (Wakker Emmen) de heer D.H. van Dijken (CDA), mevrouw C.P.M. Ester-Schokker (SP), mevrouw R. Gommer-Gelijk (CDA), mevrouw M. Hekhuis (Wakker Emmen), de heer L.H. Herbers (Wakker Emmen) <i>(tot aan agendapunt B2)</i> , de heer L. Hoogenberg (Wakker Emmen), de heer G.J. Horstman (PvdA), mevrouw T. Hummel (PvdA), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), de heer A.J. Jakobs (Wakker Emmen), de heer R.S. de Jong (FvD), de heer P.M. de Jonge (VVD), de heer H.M. Kasteleijn (50PLUS), de heer M. Katerbarg (Wakker Emmen), mevrouw U.H. Kiliñçi (PvdA), de heer J.H. Koops (D66), mevrouw M. Kuhl (PVV), de heer M. Kuiper (SP), de heer G.H.H. Linnemann (Wakker Emmen), mevrouw A.G. Louwes-Linnemann (PvdA), de heer M. Meijer (VVD), de heer B.J. Mulder (PvdA), de heer D.M. Poelman (Wakker Emmen), de heer R.R. Pruijscher (ChristenUnie), mevrouw A.W. Scheper (VVD), mevrouw V.S.L.R. Spang (PvdA), de heer M.M. Tuik (CDA), de heer H. van der Velde (Wakker Emmen), mevrouw A.K. Velzing (Wakker Emmen), de heer A. de Vries (PvdA), de heer D.E. de Vries (Wakker Emmen), de heer J.B.W. Wittendorp (CDA), de heer M. Woltman (Wakker Emmen), de heer R. Woltman (Wakker Emmen), mevrouw B. van der Woude (GroenLinks)
Afwezige raadsleden (1)	:	de heer H.A. Bos (Wakker Emmen)
Aanwezige collegeleden (7)	:	mevrouw D.S. Leal-Keen, de heer H.F. van Oosterhout, de heer J. Otter, de heer G.P. Rink, de heer P.M. Schrik, de heer R. Wanders, de heer R. van der Weide
Afwezige collegeleden (--)	:	---
Gemeentesecretaris	:	mevrouw M. Plantinga-Leenders

A1. Opening en vaststelling agenda

Opening, welkom en mededelingen

De voorzitter: Dames en heren, hartelijk welkom. Ik open deze raadsvergadering Hartelijk welkom ook aan de mensen thuis die ons digitaal volgen. De mensen op de publieke tribune ook hartelijk welkom bij deze raadsvergadering met een volle agenda.

Ik meld in ieder geval dat de heer Bos van Wakker Emmen met kennisgeving afwezig is.

Vaststelling agenda

De voorzitter: Ik begin met het vaststellen van de agenda. In de regel is dat – ik zou haast zeggen – bijna een hamerstuk. Maar nu hebben we wel wat dingen te bespreken, want er is een aantal moties aangekondigd. Ik zal even die doorlopen en uiteraard ten stelligste daarbij de gelegenheid te geven, even de indienende fracties heel kort aan te laten geven wat ze met die motie willen: moet die vanavond worden behandeld of willen we dat in een commissievergadering doen? Dan begin ik even bij de indiener en daarna sondeer ik dat even bij de rest van de raad.

Dat is om te beginnen de heer Wittendorp. U had aangekondigd een motie vreemd aan de orde van de dag te willen indienen rondom het thema kleine windmolens.

De heer Wittendorp (CDA): Inderdaad, wij willen graag een motie vreemd aan de orde van de dag indienen, samen met 50PLUS, de VVD, de SP, D66, de ChristenUnie en GroenLinks over kleine windmolens. Wij willen die graag vanavond behandeld zien.

De voorzitter: Akkoord? Zullen we die toevoegen aan de agenda? Doen we dat. Dat is één. Dan ga ik naar de heer Koops van D66. Die heeft aangekondigd dat hij een motie vreemd aan de orde van de dag wil indienen rondom het thema – ik citeer ‘een veilige en schone woonomgeving’. Meneer Koops.

De heer Koops (D66): Ja, dat vereist een beetje een toelichting. Want mijn fractie had vandaag het voornemen een motie in te dienen en meteen in stemming te laten komen bij het agendapunt van de Woonvisie aangaande een veilige en schone woonomgeving. Wij zagen en zien namelijk in de Woonvisie genoeg aanleiding om het daarbij te betrekken. Echter, na overleg met onder andere de fractie van Wakker Emmen en onze mede-indiener GroenLinks – waarvoor dank – zouden wij in plaats daarvan deze motie inderdaad als vreemd aan de orde van de dag willen indienen. Dan kan deze in de eerstvolgende commissievergadering worden voorbesproken, wat hopelijk ook het college mede de ruimte geeft om het voor te bereiden.

De voorzitter: Dus u zegt: ik wil nu de motie nu indienen en dan de echte feitelijke bespreking hebben bij de commissievergadering. Ja? Akkoord. Iedereen akkoord? Ja, meneer Bijlsma.

De heer Bijlsma (Wakker Emmen): Ja, wij vinden dit een goed voorstel. Nu de inhoud van de motie ook bekend is, hopen wij dat de wethouder tijd ziet om ons voor de behandeling in de commissie alvast van een reactie te voorzien.

De voorzitter: Anderen nog op dit punt? Nee? Nou, dan beschouwen we deze motie als ingediend en dan gaan we die behandelen in de commissie en zien we het vervolg tegemoet.

Dan de derde motie, die is door de heer Bosma van de PVV aangekondigd als vreemd aan de orde van de dag met het thema ‘horizonvervuiling’.

De heer Bosma (PVV): Wij zouden graag deze motie vanavond behandeld zien en eventueel daar later over stemmen.

De voorzitter: En wel vanavond dus meteen aan de orde? Ja? Oké. Ik kijk even rond: vanavond meteen aan de orde hebben? Ja? Ik zie allemaal knikken. Het wordt een beetje een typisch Drents akkoord zo: ‘jao, jao, jao, jao, jao’. Oké. Gaan we die aan de agenda toevoegen, meneer Bosma.

Dan heb ik nog twee moties staan met een vraagteken. Dus ik ga maar even kijken wat op dit moment de stand van zaken is. Ik ga naar de heer De Jong van Forum voor Democratie met een motie vreemd

aan de orde van de dag. Ik doe even het eerste deel: ‘toepassing Wet verplaatsing bevolking’. Meneer De Jong.

De heer De Jong (FvD): Ja, dat is correct. Allereerst mijn excuses: ik heb bijna geen stem. Ja, sorry. Lach er maar om, dan houden we het gezellig – zo is het dan maar net. Ik zou de motie heel graag mee willen nemen naar de commissievergadering om die daar bespreekbaar te maken. Want ik heb momenteel ook geen lucht, dus vandaar.

De voorzitter: Dus een fysieke reden om deze motie naar de commissie te doen. Carnaval komt later. Als we nou meneer De Jong willen plagen, dan gaan we vanavond de motie aan de orde stellen en gaan we 36 vragen aan hem stellen, maar dat zullen we niet doen. Want we worden hier niet betaald om elkaar te plagen, maar u zei het al: laten we het vooral wat gezellig houden. Voorstel is dus om deze motie op de agenda te zetten van de commissie. Akkoord?

Dan ga ik naar de heer De Jonge van de VVD, dat is de laatste motie vreemd aan de orde van de dag rondom het thema ‘betrokkenheid van de raad bij de beslissingen asielbeleid’.

De heer De Jonge (VVD): Ja, deze willen wij graag gaan indienen. Ik heb de motie van tevoren nog niet gedeeld met de andere fracties. Dat heeft ermee te maken dat ik in afwachting was wat er zou gebeuren met de motie van Forum voor Democratie. Wij hebben onze motie iets breder getrokken en die kan ik straks eventueel toelichten. Maar onze voorkeur is ook om deze te gaan behandelen in de volgende commissie in ieder geval.

De voorzitter: Oké. Dank u wel. Dan even ten aanzien van de aangekondigde moties. Om even met die laatste te beginnen: ‘Betrokkenheid raad bij beslissingen asielbeleid’. Voorstel van de VVD is om die nu in te dienen en te behandelen in de eerstvolgende commissievergadering. Akkoord? Dat is het geval.

Dan vat ik het even samen. Dat betekent dat vanavond aan de orde is de motie van het CDA, 50PLUS en de VVD en andere rondom de kleine windmolens. Ook is vanavond aan de orde om aan de agenda toe te voegen de motie van de PVV rondom de horizonvervuiling. En naar de commissie verplaatsen we de motie van D66 ‘Een veilige en schone woonomgeving’, de motie van Forum voor Democratie ‘Toepassing Wet verplaatsing bevolking’ en de motie van de VVD ‘Betrokkenheid raad bij de beslissingen asielbeleid’. Vat ik het zo goed samen? Dan gaan we het aldus doen.

Met die wijziging, waarbij die twee moties, die we dus nu vanavond gaan behandelen, aan de agenda worden toegevoegd, zijn we dus allemaal akkoord? Dan wordt dan agendapunt B7 motie ‘Kleine windmolens’ en B8 motie ‘Horizonvervuiling’. En met die twee toevoegingen zou ik de agenda willen vaststellen. Allemaal akkoord? Dan is de agenda zo vastgesteld.

En dan zijn we bij agendapunt A1a en voor dat agendapunt geef ik het woord aan de vicevoorzitter van de raad, de heer Horstman.

A1a. Bekendmaking raadsbesluit met betrekking tot advies herbenoeming burgemeester

De wnd. voorzitter: Bedankt, voorzitter. Aan de orde is de bekendmaking van het besluit van de raad inzake de herbenoeming van de burgemeester. Voor dit agendapunt wil ik in het bijzonder de vrouw van de burgemeester, mevrouw De Jong, van harte welkom heten.

Graag geef ik nu het woord aan de voorzitter van de vertrouwenscommissie, mevrouw Louwes.

Mevrouw Louwes (voorzitter vertrouwenscommissie): In de voorgaande besloten vergadering is in beslotenheid gesproken over de herbenoeming van de burgemeester. Vanzelfsprekend kan over de inhoud van die beraadslagingen niets worden gedeeld.

Maar wat wel gedeeld kan worden, is het besluit dat deze gemeenteraad zojuist heeft genomen. De raad heeft in deze besloten vergadering de aanbeveling van de vertrouwenscommissie overgenomen en het besluit genomen om de heer Van Oosterhout aan te bevelen voor herbenoeming als burgemeester van de gemeente Emmen voor zijn tweede ambtstermijn.

Voordat ik overga naar de bloemen, wil ik namens de vertrouwenscommissie nog graag een woord van dank aan de raad uitspreken voor het geschonken vertrouwen en het overnemen van de aanbeveling. De overgenomen aanbeveling drukt de waardering uit die er is voor de heer Van Oosterhout. Het doet de vertrouwenscommissie dan ook genoegen de aanbeveling te mogen doen aan de Commissaris van de Koning.

Burgemeester Van Oosterhout, van harte gefeliciteerd! [Hierna reikt mevrouw Louwes een bos bloemen uit aan de burgemeester.]

De wnd. voorzitter: Volgens mij heb ik dat in een eerdere vergadering ook gezegd, maar ik herhaal het toch. Normaal gesproken mag er niet geapplaudisseerd worden in een gemeentevergadering, maar bij dezen sta ik dat toe.

Mevrouw Louwes (voorzitter vertrouwenscommissie): Mag ik nog even het woord?

De wnd. voorzitter: Ja, u mag nog even het woord.

Mevrouw Louwes (voorzitter vertrouwenscommissie): Nou, heel fijn. De vertrouwenscommissie heeft een korte, maar zeer intensieve periode samengewerkt. We hebben daar conform het Reglement ondersteuning gehad van de gemeentesecretaris, mevrouw Plantinga. Zij heeft de vertrouwenscommissie op een voortreffelijke manier bijgestaan. Dit behoeft een blijk van waardering. Daarom wil ik haar voor haar hulp en ondersteuning ook een bloemetje aanbieden. [Hierna reikt mevrouw Louwes ook een bos bloemen uit aan mevrouw Plantinga. Applaus.]

De wnd. voorzitter: Er wordt nu gezegd dat de vicevoorzitter zelf ook klapt. Maar ik denk te weten hoeveel tijd hierin gestoken is en dat mag best even gewaardeerd worden.

Dan stel ik vast dat de gemeenteraad de huidige burgemeester Van Oosterhout bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aanbeveelt voor de herbenoeming tot burgemeester van onze gemeente. Ik feliciteer de heer Van Oosterhout met dit besluit en we kijken uit naar uw tweede termijn als burgemeester.

Ik kan me voorstellen dat de heer Van Oosterhout ook nog enige woorden wil uitspreken. Dat gaat hij doen van achter het spreekgestoelte. Aan u het woord, burgemeester.

De heer Van Oosterhout (burgemeester): Dank u wel. Dat doe ik, nadat ik eerst ook mijn dank heb uitgesproken aan de vertrouwenscommissie. Dat is inderdaad een aardige hoeveelheid werk en dat in een periode waarin het al hartstikke druk is. Mooi dat u ook inderdaad even de secretaris bedenkt. Het is niet heel gebruikelijk om dat bij gemeentesecretarissen te doen, maar bij ontstentenis in in ieder geval die periode van de griffier heeft de secretaris dat op zich genomen en dat volgens mij uitstekend gedaan.

Beste raadsleden, mensen in de zaal en mensen thuis. Ik begon de week in het Atlas Theater met ongeveer vijf- à zeshonderd medewerkers van deze gemeente om mij heen. Wij hadden daar het Grote Met Elkaar Festival. Een van onze medewerkers, Vincent Mooij, is buitengewoon muzikaal en die begon daar een canon aan te heffen met de hele zaal. Dat was *'Bright side of life'*. U kent allemaal dat liedje wel. Dat deed hij inderdaad heel aardig. Vanmiddag was ik bij Menso. Daar was een voorstelling voor nieuwe Nederlanders. Het idee is om die te koppelen aan bedrijven. Daar werd ook *'Bright side of life'* aangeheven en de acteur die daarbij optrad, had toevallig ook als voornaam Bright. Dan even een stapje verder in deze zaal. Als je het hebt over *'the bright side of life'* en een burgemeester hebt die het vertrouwen krijgt van de raad, dan zijn dat de mooie momenten in het leven. Dat zijn de vrolijke momenten in het leven. Dat is *'the bright side of life'*. Ik dank voor het vertrouwen om de komende periode met u aan de slag te gaan in deze heel mooie gemeente.

Twee dingen daarbij. Ik zal het kort houden, want het echte moment van de herbenoeming is pas ergens in het voorjaar van 2023. Voor de goede orde: de Commissaris moet er nog wat van vinden en niet te vergeten: de Koning moet daar nog wat van vinden. Dat is altijd een spannend moment, dames en heren. Maar als dat allemaal goed gaat, dan zullen we daar nog wel wat ruimer bij stilstaan in maart.

Maar ten eerste: het was inderdaad een bewuste keuze, toen de vertrouwenscommissie mij vroeg of ik nog een periode door wilde gaan. Dat was een bewuste gezamenlijke keuze. Ik zeg het maar even: Anne en ik hebben het heel erg naar onze zin in Emmen. Anne heeft een fantastische baan aan het Esdal College. Soms kruisen onze paden elkaar, soms kruisen ook de paden van het Esdal College en de gemeente elkaar. We vinden het heel mooi om beide vanuit onze eigen functie wat bij te dragen aan deze heel mooie gemeente – nog los van het feit dat we met heel veel plezier in Weerdinge wonen. Hoewel wij allebei vinden dat het fietspad daar heel hard aan vervanging toe is. Dus als u nog wat mee wilt nemen naar de begrotingsvergadering – ik wil me er niet mee bemoeien – dan zouden we dat erg waarderen. Maar dat was inderdaad, toen die vraag gesteld werd, even pas op de plaatsen maken: wat willen we nou nog met elkaar? We zijn allebei 60 en 61 jaar oud en dit is een belangrijke fase in ons leven. Maar geloof me: we hebben er niet al te lang over nagedacht. We hebben het hier heel erg naar de zin.

En de tweede reden om volmondig ‘ja’ te zeggen, was dat er echt nog een heleboel te doen is. Als ik het idee had dat ik hier op een plek zit waarop ik ongetwijfeld nog wel wat goede dingen kon doen, maar het wel zo’n beetje voortkabbelt. Nou, dat is zeker niet zo en ook nog wel wat gevoed door de laatste jaren. We waren net met de twaalf Drentse burgemeesters 24 uur de hei op in Dalfsen en daar ging het ook over het begrip ‘crisis’. En van het begrip ‘crisis’ hebben we wel geconcludeerd dat dat wat aan inflatie onderhevig is. Want als het tegenwoordig ook maar even ingewikkeld wordt, dan wordt er al het woordje ‘crisis’ op geplakt. Maar tegelijkertijd realiseren we ons dat er wel een heel aantal grote opgaven de komende tijd voor ons ligt als gemeentebestuur. En of het nou de raad is of het college of de burgemeester: dat maakt allemaal niet zo veel uit. We hebben met elkaar gewoon heel veel te doen. Of het nu gaat om de vluchtelingen crisis of het nu gaat om een pandemie – dat hoeft niet eens corona te zijn, de voorspelling is dat de komende tijd nog wel andere dingen op ons afkomen. Of het nu gaat om het woonbeleid – om eens wat te noemen: daar hebben we met elkaar heel wat in te doen. En dan heb ik het nog niet over de landbouw discussie, de stikstof discussie, de natuur discussie, de wolfdiscussie et cetera, et cetera. Kortom, wij hebben met elkaar heel wat te doen.

En dat in de context – dat is een van de redenen waarom ik het zo heel fijn vind om hier te werken – van een gemeente met een heel grote sociaal-economische uitdaging. Er gaan hier eigenlijk heel veel dingen goed en tegelijkertijd gaat er niks vanzelf. Het is heel hard ploegen met elkaar om de eindjes aan elkaar te knopen. Het is heel hard ploegen met elkaar om hier de economie op het goede peil te krijgen. Het is heel hard ploegen met elkaar om die energie erin te houden en voldoende middelen uit Den Haag te halen en voldoende regelingen van toepassing te hebben op de regio Zuidoost-Drenthe. Kortom, daar is heel wat in te doen.

Daar kun je wat tobberig over nadenken en zeggen: ‘Sjongejonge, er komt de komende vier jaar heel wat op ons af!’ Dat is ook zo. Maar je kunt ook denken: hé, dat geeft me ook heel veel energie om daarmee aan de slag te gaan met een raad die er zin in heeft, met een college dat er zin in heeft en ook met de organisatie. Ik denk maar even terug aan hoe het afgelopen maandag in het theater met heel veel ambtenaren die er heel veel zin hebben om dat te doen met elkaar.

Daarbij ben ik er ook trots op dat als het gaat om die portefeuille openbare orde en veiligheid bij de kerntaak van de burgemeester ik ook een ploeg om me heen heb die er erg veel zin in heeft. Als het gaat om de vinger aan de pols houden, hebt u mij hier vaak horen roepen dat wij de veiligste grote gemeente van Nederland zijn. Dat zijn we ook, maar dat gaat niet vanzelf. Daar moeten we met elkaar heel hard aan blijven werken. Ook dat is voor mij een motivatie om door te gaan.

Om nog twee redenen te noemen – en dan rond ik af. We hebben volgens mij echt wel wat te doen – dat is ook wel een beetje in de lijn van de Begroting zoals die is opgesteld – in de relatie tussen overheid en inwoners. Want natuurlijk doen we hier veel in deze zaal. We doen hier heel veel in het college en met het college op de kamer van de burgemeester – in tijden van corona ook wel hier. Maar we doen het voor de 107.000 inwoners van onze gemeente. Als het gaat om die relatie overheid-inwoner, dan valt daar echt wel wat in te doen. We komen binnenkort ook terug met het verhaal rondom de verkiezingen: hoe kan het nou dat de helft van de kiezers gewoon thuisblijft op een dag waarvan wij zeggen dat dat toch de hoogmis is van de parlementaire democratie, de verkiezingen? Wat zit daar dan achter? En omgekeerd: hoe kunnen we zowel de kiezers als de niet-kiezers blijven bereiken vanuit dit gemeentebestuur? Dat is niet een exclusieve taak voor de burgemeester, dat is de taak voor ons allemaal in deze zaal om daar wat aan te doen.

Ten slotte vond ik het wel mooi dat de heer De Jong zei dat we het een beetje gezellig moesten houden vanavond. Ja, dat denk ik echt. Ik las dat Herman Tjeenk Willink in een interview het had over ‘de boel heel laten’. Hij had het over de parlementaire democratie: ‘*We hebben met elkaar de heilige plicht om de boel wat heel te laten.*’ Dat leek een paar jaar geleden nog een wat voor de hand liggend zinnetje. Maar als ik zie wat er nu links en rechts gebeurt en ik kijk even met een schuin oog naar wat er links en rechts in Den Haag gebeurt, dan gaat het niet alleen over de relatie tussen overheid en pers. Dat gaat ook over de onderlinge verhoudingen. Dan denk ik dat ik weleens tegen Tweede Kamerleden heb gezegd om eens een keer in Emmen te komen kijken hoe het ook kan. Want, geloof me: als we met elkaar die doelstellingen willen behalen die we hier hebben staan – en dat zijn stevige doelstellingen en daar gaan we met elkaar over in debat en daar hebben we een inhoudelijke discussie over – dan is die andere lijn van ‘de boel heel laten’ echt wel nodig.

Ik hoop echt – ik hoop daar mijn steentje aan bij te dragen – dat we de goede sfeer die we in deze raad en in het college hebben en ook de manier waarop we hier met elkaar de beraadslagingen doen, dat ook wel wat de maat zou kunnen zijn voor de komende periode. Als we iets niet moeten hebben, dan dat virus dat in Den Haag wat rondwaait, waar elkaar eigenlijk alleen maar de maat wordt genomen op dingen die niet echt over de inhoud gaan. Laten we dat hier buiten deze zaal laten. Dat is niet de taak van de burgemeester sec, dat is een taak voor ons allemaal in deze zaal. En omgekeerd: als ik zei volmondig ja zei omdat ik heel graag de komende periode weer de burgemeester van de gemeente Emmen wil zijn, dan heeft dat iets te maken met de goede verhoudingen zoals we die de afgelopen periode hebben laten zien. Daar ben ik op aanspreekbaar, daar zal ik iedereen in deze zaal op aanspreken. Maar dat is volgens het beste wat we kunnen doen in de richting van 107.000 inwoners. Laten we de inhoud centraal stellen.

Terug naar maandagochtend. Ik gaf de organisatie toen ook een mooi compliment: het Grote Met Elkaar Festival vond ik eigenlijk ook wel een heel mooie naam. U weet, ik ben altijd wel wat met taal bezig. Als we nou de democratie zien als het Grote Met Elkaar Festival, dan heeft het nog iets vrolijks in zich, wat minder tobberig. Dat heeft iets ‘met elkaar’ te maken, heeft het ook wel iets met ‘groot’ te maken. Want we zijn hier met grote, voor mensen belangrijke dingen bezig.

Nogmaals dank voor het vertrouwen. Ik heb er zin in om de komende periode met elkaar verder te gaan. We maken daar een wat officiëler feestje van in maart. Dan gaan we komende jaren niet alleen een feestje vieren, maar vooral de mouwen opstropen. Niet voor ons, niet voor de burgemeester, niet voor het college, niet voor de gemeenteraad, maar volgens mij voor 107.000 inwoners en dat in de mooiste gemeente van Nederland. En dat is Emmen. Ik dank u wel.

De wnd. voorzitter: Bedankt, burgemeester, voor deze ‘enkele’ woorden.

Dan stel ik voor dat ik de vergadering schors, zodat u allen in de gelegenheid bent om de heer Van Oosterhout en zijn vrouw, mevrouw De Jong, te feliciteren met de aanbeveling van de herbenoeming als burgemeester. Vanwege de coronamaatregelen verzoek ik u om geen handen te schudden en enige afstand te bewaren. Mevrouw De Jong, misschien dat u ook even naar voren wilt komen.

Ik schors de vergadering.

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering.

We moeten soms weleens wat schakelen, in dit geval van een lach naar een traan. Ik wil nu stilstaan bij een verdrietig onderwerp, het overlijden van een voormalig raadslid. Woensdag 5 oktober is Annette Bosch overleden. U hebt dat ongetwijfeld meegekregen. Een heel aantal van ons was ook bij het condoleancebezoek. Annette was als raadslid voor de ChristenUnie actief in de gemeentelijke politiek van Emmen van 2018 tot 2022. Ze werd gezien als een groot politiek talent in de gemeenteraad. Met veel respect en waardering kijken wij terug op de wijze waarop zij haar taken als raadslid op zich nam. Wij herinneren – ik heb dat geschreven in een persoonlijke brief aan de familie namens u – haar als een bevlogen volksvertegenwoordiger voor de inwoners van Emmen, waarbij ze vooral voor hen die het lastig hadden en niet voor zichzelf konden opkomen, veel heeft bereikt. Daarnaast was ze een betrokken raadslid, waarbij ze ook een zeer gewaardeerd lid was van de Auditcommissie.

Annette werd voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 ernstig ziek. Op 21 maart heeft ze op indrukwekkende wijze afscheid kunnen nemen van de gemeenteraad. Ze was toen al ernstig ziek. We bewonderen het dat ze al haar energie bij elkaar schraapte om vier jaar raadslidmaatschap op deze wijze af te kunnen sluiten. Ik wens op deze plaats de familie en vrienden van Annette veel sterkte en kracht toe om het verdriet een plaats te geven naast alle herinneringen. Het is wat bijzonder, dus ik stel voor dat we gaan staan en een minuut stilte in acht nemen.

Één minuut stilte

De voorzitter: Dank u wel.

A2. Vragenhalfuur

De voorzitter: Dan toch maar over tot de orde van de dag. Dat is het vragenhalfuurtje. Vier raadsleden hebben gevraagd om het woord te voeren. Dat is ten eerste mevrouw Kilinçi van de Partij van de Arbeid met als thema de toeslagenaffaire, gevolgd door de heer Koops van D66, mevrouw Gommer van het CDA en de heer Kasteleijn van 50PLUS.

U wilde wat vragen, meneer Meijer?

De heer Meijer (VVD): Wij hebben ook een rondvraag ingediend.

De voorzitter: Oké. Ik zal zo even met de griffier overleggen. Ik geef eerst mevrouw Kilinçi het woord.

Stand van zaken gedupeerden toeslagenaffaire in gemeente Emmen

Mevrouw Kilinçi (PvdA): De toeslagenaffaire: ouders werden onterecht gemarkeerd als fraudeurs en raakten in grote financiële problemen. Ook onze gemeente kent gedupeerden en een aantal daarvan voelt zich op dit moment niet gehoord. De fractie van de Partij van de Arbeid vraagt zich af hoe de huidige stand van zaken is in Emmen en wil ook graag weten hoe de SPUK-regeling lokaal wordt ingezet voor de gedupeerden op dit moment. En tot slot zijn we benieuwd of de wethouder bereid is om met de gedupeerden in gesprek te gaan.

Reactie college

De heer Wanders (wethouder): Volgens onze gegevens kennen wij in Emmen op dit moment 291 inwoners van wie is vastgesteld dat zij tot de gedupeerden van de kinderopvangtoeslagenaffaire behoren. Er is sprake van een heel lichte stijging van het aantal inwoners dat als gedupeerde erkend is ten opzichte van de laatste keer dat wij hier over dit onderwerp spraken. Deze inwoners hebben inmiddels allemaal de bekende 30.000 euro ontvangen van de Belastingdienst als tegemoetkoming. Ook zijn wij overgegaan tot kwijtschelding van de bij ons bekende en als gevolg van de toeslagenaffaire ontstane schulden.

Waar ik de raad eerder in ik meen juni over berichtte, was dat aanleiding voor vragen over uithuisplaatsingen. Eerder berichtte ik dat ons toen bij navraag in ieder geval geen uithuisplaatsingen bekend waren. Nu moet ik u melden dat wij deze maand via het onafhankelijke Landelijke Ondersteuningsteam Uithuisplaatsingen Toeslagenaffaire hebben vernomen dat er in onze gemeente één uithuisplaatsing speelt waar een verband kan worden gelegd met de toeslagenaffaire. We weten dat deze inwoner ondersteuning krijgt vanuit dit team.

Maandelijks ontvangen wij één tot twee nieuwe meldingen van ouders. Hoewel deze nog moeten worden beoordeeld door de Belastingdienst, nemen wij al wel contact op met de mensen die zich hebben gemeld, om te kijken of en welke ondersteuning nodig is. Dit is in lijn met de inzet van het eerste uur, waar we met alle gedupeerden persoonlijk contact hebben gezocht om ondersteuning in de volle breedte aan te bieden. De behoefte daaraan liep uiteen van het niet nodig hebben van hulp, geen hulp tot bijvoorbeeld vergoeding van school-, medische of tandartskosten. Deze kosten worden door ons gedeclareerd bij de Belastingdienst en daarnaast ontvangen wij als gemeente een specifieke

uitkering, SPUK, met betrekking tot de kosten voor intakes, hulpverleningstrajecten en bijvoorbeeld de kwijtscheldingen die wij doen.

Ten slotte begrijp ik uit de vraagstelling van mevrouw Kiliñçi dat een aantal gedupeerden zich niet gehoord voelt. Vanzelfsprekend zijn wij of ben ik altijd bereid om het gesprek aan te gaan. Wat mij betreft kan een afspraak daarvoor zo gemaakt worden. Ik ken de namen niet, maar wellicht u wel. Misschien zou u die kunnen doorgeven aan mijn secretariaat.

Afhandeling klachten racistische incidenten in gemeente Emmen

De heer Koops (D66): Op 13 oktober viel onder andere in het Dagblad van het Noorden te lezen dat er een incident bij een apotheek in het centrum van Emmen had plaatsgevonden. Daarbij kreeg een vrouw afkomstig uit Senegal, al 24 jaar woonachtig in Nederland, klappen nadat ze door twee personen ‘dik zwart mokkel’ was genoemd. Een quote uit dat artikel: *“Dat ik werd uitgescholden voor ‘dik zwart mokkel’ deed meer pijn dan de klappen die ik kreeg.”* Op 16 oktober postte een andere Emmenaar op Twitter dat hij en zijn partner tijdens een wandeling uit het niets werden ingehaald door een scooter met twee jongens erop, die zijn vrouw uitlachten en apengeluiden en bijbehorende bewegingen maakten.

Deze twee recente incidenten staan niet op zichzelf. Des te pijnlijker is het voor ons dat wij in een brief met als onderwerp ‘Vervolg gesprek Sinterklaascomités’ van 13 oktober onder punt 5 bij ‘vervolgaanpak’ het volgende lezen: *‘Op dit moment zet de gemeente Emmen alleen in op uitvoering van de wettelijke taken ten aanzien van antidiscriminatie, te weten afhandeling en registratie van klachten.’*

Enkel afwachten tot er nieuwe klachten binnenkomen mag geen optie zijn. Er is naar ons idee ook geen nieuwe visie of nieuw beleid nodig om deze incidenten fout te vinden. Wij hebben daarom de volgende vragen. 1) Wat gaat het college concreet doen om deze racistische incidenten in de toekomst te voorkomen? 2) Hoe gaat het college concreet invulling geven aan de onderwerpen racisme, discriminatie en gelijkwaardigheid?

Reactie college

De heer Van Oosterhout (burgemeester): Ook ik heb kennisgenomen van beide incidenten. Helaas waren deze relatief extreem. Het zijn inderdaad geen uitzonderingen, dat ben ik wel met u eens. We hebben zo’n vijftig meldingen per jaar. Dus dat is een gemiddelde van één per week. Elke melding is er een te veel, maar ook ik schrik van dit soort aantallen.

Juist in een tijd – een beetje aansluitend op wat ik daarnet zei – waarin de tolerantie toch wel aan het afnemen is en de maatschappelijke onrust wat vergroot, moeten we daar heel alert op zijn. U hebt gelijk dat in die brief van 13 oktober staat dat het college inzet op de uitvoering van de wettelijke taken. Dat betekent dat we inderdaad de klachten in dezen afhandelen en voorlichting geven op de basisscholen. Maar in diezelfde brief staat ook nog wel wat anders. Dat gaat over de rijksbijdrage voor de antidiscriminatievoorziening. Die is nu structureel verdubbeld naar 80.000 euro, zoals u zou hebben kunnen lezen. Maar het kan ook zijn dat u dat nog even hebt liggen in de lijn van de Begroting die binnenkort aan de orde is. Daarin staat dat – en ik citeer: *‘Het voornemen is om deze niet-geormerkte extra middelen middels een separaat besluitvormingstraject later dit jaar in te zetten om met het Meldpunt Discriminatie Drenthe te komen tot een structurele aanpak antidiscriminatie’*. Dus los van onze wettelijke taken en onze reguliere taken in de richting van de basisscholen betekent dit dat we dat geld nu gaan benutten. Daar komen we uiteraard nog in gesprek met de raad. Maar met het Meldpunt Discriminatie willen we zorgen voor een aanpak die recht doet aan deze incidenten.

Dat is wat zoeken, want tenslotte proberen we echt een lokale aanpak te doen. Dus niet zo’n truc om zo maar wat te plukken uit de grote kast van instrumenten. We willen daar ook lokale partijen en inwoners bij betrekken om dat te doen. Uiteindelijk moet dat ervoor zorgen dat het voorkomen, signaleren en bestrijden van discriminerende uitingen en incidenten, zoals u nu noemt.

Dus kortom, we doen al wat. Dat zijn inderdaad de wettelijke taken. Maar zeker met die extra middelen heb ik er vertrouwen in dat we in 2023 komen tot een structurelere aanpak. Dat willen we ook doen met alle betrokkenen die daar op een of andere manier een rol in spelen.

Stand van zaken bodeminjectie productiewater NAM Schoonebeek

Mevrouw Gommer (CDA): Begin van deze maand heeft het college door middel van een brief van 5 oktober de gemeenteraad op de hoogte gesteld van de stand van zaken inzake de verwerking van productiewater dat vrijkomt bij de oliewinning door de NAM in Schoonebeek. In het bestuurlijke overleg dat de maand daarvoor was, op 26 september, heeft de NAM toegezegd een overzicht in tijd op te stellen met daarin de verwachte onderzoeken, de beslissingen die op grond daarvan genomen moeten worden en door wie en de benodigde vergunningen met doorlooptijd. Dat overzicht zou eind deze maand binnenkomen en bestuurlijk besproken kunnen worden. De raad zou dan aan het begin van november het procesoverzicht mogen verwachten. Het is nog geen begin november, dus wat dat aangaat zou je kunnen zeggen dat ik nog iets te vroeg ben met deze vraag. Maar de eerstvolgende gelegenheid is pas in december. Wij wilden toch even kijken hoe ver het er al mee staat. December vonden wij echt te laat. Dus we willen graag weten of dat procesoverzicht bestuurlijk al besproken is en of wij dat inderdaad begin november kunnen verwachten. En wat is het oordeel van het college over de plannen van de NAM, mits die al bekend zijn?

Reactie college

De heer Van der Weide (wethouder): Vandaag heeft er een bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen provincie, gemeente, waterschap, NAM en EZK. Die datum stond al ingepland als vervolg op de vorige bespreking. In die vorige bespreking – daar refereerde u aan – hebben wij gevraagd om een conceptplanning, zodat het routeschema voor de komende tijd bekend zou gaan worden. Dat concept is vandaag besproken, dat wordt nog wat verder aangescherpt. Daarmee hoop ik dat we dat zo snel mogelijk ook met u kunnen delen. Ik heb er dus vertrouwen in dat dat begin november gaat lukken. Als ik even een doorkijk geef, dan staat de maand november vooral in het teken van opleveren, december is vooral een maand van informatie delen, bespreken en een beetje parallel aan zoals we dat ook voor de zomervakantie hebben gedaan met de informatiebijeenkomsten. Dan zal de maand januari vooral oordeelsvorming zijn van wat wij nu vinden van wat er ligt en de voorkeursvariant om hoe om te gaan met afvalwater. Dus dan geef ik al even schot voor de boeg van hoe de globale planning eruit komt te zien.

Daarmee is denk ik ook uw tweede vraag beantwoord. Dat oordeel zullen we pas kunnen gaan vellen op het moment dat alles bekend is. Dat zal denk ik de maand januari gaan worden.

Mevrouw Gommer (CDA): Bedankt, het ligt lekker op schema. Dus we zien het wel tegemoet, dank u wel.

Verjaringstermijn bodemdaling Nieuw-Amsterdam

De heer Kasteleijn (50PLUS): Naar aanleiding van vragen van de VVD en de antwoorden door de wethouder aangaande de bodemdaling in Nieuw-Amsterdam hebben wij de volgende aanvullende vraag. Bewoners van Nieuw-Amsterdam luiden al sinds 2019 de noodklok in verband met de daling van de grond, waardoor hun huizen zijn gaan verzakken. In de raad is dit meermalen aan de orde geweest. Het wachten is nu op een rapport en een besluit van waterschap Vechtstromen, dat mogelijk volgend jaar pas afkomt.

In eerdere uitspraken van bodemdaling is de rechter steeds van een verjaringstermijn van vijf jaren uitgegaan. Na het verlopen van deze vijf jaren is de eigenaar zelf aansprakelijk voor de geleden schade. Wij vragen of de wethouder bereid is om de verjaringstermijn dusdanig te verlengen, zodat de inwoners de schade te allen tijde kunnen gaan declareren, ook al zijn de vijf jaren overschreden.

Reactie college

De heer Van der Weide (wethouder): Ik heb deze vraag gisteren gezien. Dus ik heb vandaag ook even intern wat overleg gehad. Het is ons niet geheel duidelijk naar welke jurisprudentie u verwijst. Dus misschien is het goed om die ook even met ons te delen, zodat we er even nader naar kunnen kijken.

Ik kan wel in zijn algemeenheid zeggen dat er niet één oorzaak is. Dan sluit ik even aan bij het Fugro-rapport dat is opgeleverd naar aanleiding van het onderzoek dat is gedaan naar de oorzaak van de bodemdaling. Dat is een complex verhaal met verschillende oorzaken en ook de combinatie van die oorzaken. Maar het is ook belangrijk om aan te geven dat er niet één oorzaak is, er daarmee aansprakelijkheid is en die aansprakelijkheid te herleiden is tot één partij. In uw vraagstelling wekt u

ook een klein beetje de indruk dat de gemeente of een andere partij daarmee aansprakelijk is. Niet de gemeente of een andere partij is aansprakelijk voor de problematiek en daarmee de schade.

Dan nog even uw vraag over verjaringstermijnen. Wij moeten ons aan de wet houden. Maar de wet veranderen wordt een heel lastige. Dus daarmee zijn wij ook gebonden aan termijnen zoals die in de wet zijn opgenomen. Dus dat even als eerste reactie op uw vraag.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Moet ik hieruit begrijpen dat wanneer die verjaringstermijn verstreken is, die mensen dus in de kou komen te staan?

De voorzitter: Dat is een vraag, hè? En ook uw laatste, hè?

De heer Kasteleijn (50PLUS): Ja, ja. Nogmaals, ik heb niet de gemeente of wie dan ook aansprakelijk willen stellen, ik heb alleen genoemd wat de kern van de zaak is. Het besluit of althans de benodigde informatie over wat dan de oorzaak mogelijk zou kunnen zijn, kan pas over tien jaar bekend zijn. Probleem is dat dan de bewoner met de gebakken peren zit. Daarmee wil ik dus eigenlijk mijn vraag herhalen.

De voorzitter: Ja. Ik kijk even of de aanvullende vraag ook helder is of ik nog even terug moet naar de heer Kasteleijn?

De heer Van der Weide (wethouder): Ja kijk, de wettelijke termijn is zoals hij is, dus daar doen we verder niks aan. Het rapport van Fugro leert ons ook dat er niet één oorzaak is en er daarmee een aanwijsbare oorzaak is richting een partij, waarmee aansprakelijkheid kan worden geclaimd. Dus ik snap uw vraag wel. Alleen, wat we ook hebben geconcludeerd, is dat het een weerbarstige problematiek is, dat we een aantal vervolgoopdrachten c.q. vervolgprojecten hebben gedefinieerd om te kijken wat voor hulp we kunnen bieden. Tijdens de informatiebijeenkomst hebben we daar ook een aantal voorzetten voor gedaan. U leest ook in de Begroting dat we daar nog mee verdergaan. Dus ik snap uw vraagstelling, maar rondom aansprakelijkheid, verjaringstermijnen en de gevolgen daarvan ligt primair de verantwoordelijkheid bij de eigenaar van de woning. Dat staat ook zo in het Fugro-rapport en dat is ook de context waarin dit dossier verkeert.

A3. Notulen openbare raadsvergadering van 29 september 2022

De heer Kasteleijn (50PLUS): Op pagina 9, tweede alinea van het deel van de heer Otter ontbreekt het woordje *'heeft'*.

De voorzitter: Ja, *'heeft'*. Dat is altijd het geval met de heer Otter, dat is jammer. *'Hij heeft'*. Ja.

Mevrouw Spang (PvdA): Op de eerste pagina staat bij de aanwezigen *'mevrouw P.S.L.R. Spang'*. Ik zou daar graag *'V.S.L.R. Spang'* van willen maken.

De notulen van de openbare raadsvergadering van 29 september 2022 worden met deze wijzigingen vastgesteld.

A4. Verantwoording fractievergoedingen 2021

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A4 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

B1. Vaststellen Woonvisie 'BuitengeWoon Thuis in Emmen' 2022-2030

De voorzitter: Dan even voor de mensen buiten deze zaal: dit ging tot nu toe allemaal vrij snel, maar we hebben nu een aantal stukken waarvan aan de voorkant hebben gezegd dat het goed zou zijn om

daar wat geluid aan te wijden c.q. een bespreking over te voeren. Dat zijn in ieder geval de Detailhandelsstructuurvisie: daar komen we zometeen op. Maar we beginnen met het vaststellen van de Woonvisie 'BuitengeWoon Thuis in Emmen' voor de periode 2022-2030. Ik heb van de wethouder begrepen dat hij nog even een korte inleiding wil geven, want er zijn nog wat omissies. Dan zal ik de gelegenheid geven om daar in twee termijnen over te spreken. De sprekers hebben daar maximaal vier minuten de tijd voor. Dat hoeft niet helemaal, want we hebben een volle agenda. Maar eerst even de wethouder.

Inleiding college

De heer Otter (wethouder): Ja, wij hebben de vorige keer gesproken over de Huisvestingsverordening en dan met name het onderdeel opkoopbescherming met als ingangsdatum 1 januari. Daarvan heb ik toen al aangegeven dat we dat niet zouden halen. Dat heb ik ook in de mail reeds allemaal aangegeven. Maar vrij laat op de middag kwamen we erachter dat op een of andere manier in deze bijlage, die er nu bij zit, er nog altijd '1 januari 2023' staat. Dus dat is niet juist. Dat moet worden: 'voorjaar 2023'. Maar goed, deze beraadslaging maakt volgens mij ook onderdeel uit van de besluitvorming, dus we gaan dat alsnog aanpassen.

Eerste termijn

De heer Linnemann (Wakker Emmen): In de commissie hebben we uitvoerig gesproken over dit onderwerp en dat is ook verstandig. De Woonvisie is een belangrijk document voor de komende jaren en tevens een evenzo lastig document. Er is niets zo grillig als de woningmarkt. We hebben jaren gekend van krimp en nu zitten we in een situatie van groei. Maar voor hoelang nog? We hebben geen van allen een glazen bol en dat maakt het voor deze visie juist zo lastig.

We lezen ook – dat hebben we in de commissie ook genoemd – dat onze ambitie groter is dan wat uit het woningmarktonderzoek komt. Voor Wakker Emmen blijft dit een beetje een punt van zorg. Daarom heeft Wakker Emmen ook aangedrongen, net als meerdere fracties, in de commissie op tussentijdse evaluatie. We moeten continu blijven monitoren om zo snel mogelijk in te springen op eventuele veranderingen op de woningmarkt. Het voorliggende is immers een visie en een visie kun je te allen tijde wijzigen.

Tot slot nogmaals de complimenten voor het heldere en overzichtelijke stuk. Met onze bevindingen vanuit de commissie kan Wakker Emmen dan ook instemmen met voorliggende visie.

Mevrouw Hummel (PvdA): Dat de Woonvisie een belangrijk onderwerp is – de heer Linnemann zei het net ook al – bleek wel uit de behandeling in de commissie. Er zijn door de fracties veel vragen gesteld om een aantal gemaakte keuzes helder te krijgen. We leggen immers hiermee het woonbeleid voor de komende jaren vast.

De fractie van de Partij van de Arbeid is blij met de schriftelijke beantwoording op een aantal van haar vragen en met het toezenden van de uitgevoerde woningmarktanalyse. Voor de Partij van de Arbeid is met betrekking tot wonen een aantal zaken van belang. Wonen is een grondrecht en de gemeente dient er mede voor te zorgen dat er voldoende betaalbare woningen voor de verschillende doelgroepen beschikbaar zijn. De Woonvisie gaat uit van een groei van 4.000 woningen zoals vastgelegd in het Coalitieakkoord. Dit aantal is verdeeld over de verschillende dorpen en wijken. De getallen zijn een indicatie en zijn, zoals tijdens de commissievergadering door de wethouder bevestigd, niet in beton gegoten. Ook in bijvoorbeeld Barger-Compascuum zijn uitbreidingsplannen mogelijk.

Er wordt ook ruimte geboden aan de verschillende doelgroepen en woonvormen zoals starters, senioren, levensloopbestendig en alternatieve woonvormen als knarrenhofjes. In Zwartemeer is daar een mooi voorbeeld van. De Partij van de Arbeid ziet wel graag dat de EOP's bij de plannen worden betrokken.

De Partij van de Arbeid heeft wel haar zorgen over de betaalbaarheid van de woningen. De huidige prijzen van starterswoningen zijn voor veel starters niet betaalbaar. Inwoners die wonen in een koophuis en een laag inkomen hebben, hebben vaak geen geld om hun huis te verduurzamen. Vooral nu, met de hoge energieprijzen, zien zij hun energierekening stijgen. Welke mogelijkheden de gemeente deze inwoners biedt, is ons in de commissie niet duidelijk geworden. Wellicht dat de wethouder dit nog nader kan toelichten.

De Partij van de Arbeid is blij met het voornemen tot een opkoopbescherming en zelfbewoningsplicht. Wel vragen wij het college dit breder in te voeren dan alleen in de genoemde wijken. Wij zien dan ook uit naar de Huisvestingsverordening.

Voor de Partij van de Arbeid zijn de ontwikkelingen in de sociale huursector van groot belang. Corporaties hebben een grote verantwoordelijkheid in het beschikbaar hebben van voldoende goede én betaalbare woningen. De taak die zij hebben, is fors, zoals ook uit de Woonvisie blijkt. Het verduurzamen van slecht geïsoleerde woningen, het slopen van oude woningen en deze vervangen door nieuwe zijn een aantal voorbeelden. De Woonvisie gaat uit van groei in de sociale huursector. Maar hoe en of dit tot stand komt, is nog niet duidelijk.

De Partij van de Arbeid is van mening dat er met de partijen duidelijke afspraken gemaakt moeten worden over de te behalen resultaten. Dit wordt in de jaarlijkse prestatieafspraken vastgelegd. Het sluiten van deze afspraken is aan het college. Als raad kunnen wij pas achteraf beoordelen of de afspraken met de partijen tegemoetkomen aan onze wensen. De Partij van de Arbeid wil het college vragen of men bereid is de prestatieafspraken aan de raad voor te leggen en daarmee ‘het gevoel van de raad in te winnen’, zoals dat zo mooi in het vakjargon heet. Dus voordat deze afspraken definitief zijn vastgesteld.

Tot slot laten de recente ontwikkelingen zien dat veranderingen snel kunnen gaan. Het doet ons dan ook deugd om te lezen dat er regelmatig getoetst wordt of het beleid nog aansluit bij de realiteit.

De heer Van Dijken (CDA): Zoals gezegd: in de commissievergadering, die wij hier niet over gaan doen, kan het CDA zich prima vinden in de Woonvisie zoals voorgelegd. We zijn ook blij dat de financiële consequenties gekoppeld aan deze Woonvisie in overeenstemming zijn gebracht met de gelden zoals genoemd in de Begroting 2023: 65.000 euro voor 2023 en ik geloof 15.000 euro voor de jaren daarna.

De vorige sprekers hebben daar ook al iets over gezegd: om ook vanaf nu de vinger aan de pols te houden, is het goed om ergens in 2025 een nieuw woningmarktonderzoek uit te voeren om te bezien of we nog op de goede weg zijn.

Als laatste laat de discussie in de commissie volgens ons zien – en dat vinden we jammer – dat tegelijkertijd praten over visie én de uitvoering, vaak afleidt van de visie en discussies oproept over plaatjes en de getallen in de uitvoering. Het gaat niet meer over de stip op de horizon, maar hoe en hoe snel we er willen komen. Daar kunnen we nog misschien van leren. En over die stip aan de horizon: het CDA kan zich zoals gezegd prima vinden in de Woonvisie.

De heer Meijer (VVD): De VVD kan zich in hoofdlijnen ook prima vinden in de Woonvisie. We hebben in de commissie daar ruim de tijd voor genomen. Daarna hebben we nog een aantal technische vragen ingediend en die zijn grotendeels allemaal goed beantwoord.

Een paar kleine puntjes bleven nog openstaan. ‘Klein’ in de zin van op welke locatie de tiny houses komen en hoe ze er precies uit komen te zien: we zijn daar wel benieuwd naar.

Ik zat net nog even na te denken over de woorden van de wethouder over de Huisvestingsverordening en over de zelfbewoningsplicht en die opkoopregeling. Daar zouden we echt wel dieper over willen praten en goed willen nadenken over wat daarvan de effecten zijn. Dus de vraag is even of die Huisvestingsverordening nog weer apart terugkomt in de raad, zodat we daarover kunnen spreken. Want eigenlijk is die onderdeel van de Woonvisie.

En voor de rest zijn we in hoofdlijnen akkoord.

De heer Kuiper (SP): Wij vinden in grote lijnen de visie als basis prima. De raad moet de uitvoeringsagenda toetsen op menselijkheid en haalbaarheid.

Gezien de toenemende zorgen over de financiën van inwoners op de woningmarkt en diverse opgaven vragen wij vooral om samenwerking met de partners. En EOP's horen daarbij.

Daarbij zijn ambities altijd goed, maar wel beide benen op de grond.

De heer Bosma (PVV): We lezen in het raadsvoorstel dat deze Woonvisie een visie is met veel ambitie en veel uitdagingen. Daar zijn we het mee eens: het wordt een heel grote uitdaging om binnen onze gemeente voor 2030 4.000 nieuwe woningen te bouwen. Want gezien de explosief stijgende

kosten van het bouwen en het gebrek aan personeel is het maar de vraag of dit gehaald gaat worden. Ook de stijgende rente zal het bouwen niet stimuleren.

Verder zijn in sommige buitendorpen geen bouwkavels beschikbaar. Ik noem in dezen Barger-Compascuum. En wat ongetwijfeld ook gaat meespelen, is het zogenaamde stikstofprobleem. Al met al remmende factoren die het bouwen niet zullen stimuleren, maar eerder zullen remmen.

De sociale huurbouw zal moeten worden uitgebreid met 5 procent. Maar de grote vraag is: is het nog wel interessant voor de woningcorporaties om nieuwe huizen te bouwen? Want zij worden namelijk ook geconfronteerd met stijgende prijzen voor nieuwbouw. Er bestaat derhalve een reëel gevaar dat dit wordt doorberekend naar een hogere huurprijs. Dus het is maar de vraag of die extra sociale huurwoningen er überhaupt gaan komen.

Ook maken we ons als PVV er zorgen over dat statushouders voorrang gaan krijgen op het verkrijgen van woonruimte. Dit zou wat de PVV betreft niet acceptabel zijn. Indien blijkt dat statushouders toch voorrang gaan krijgen, zal de bevolking zich zeker gaan laten horen. We lezen in de Woonvisie dat er extra opvang moet komen voor statushouders, dit eventueel in combinatie met studentenhuisvesting. We vragen ons dan ook echt af hoe de wethouder dit voor zich ziet.

Tot slot zouden we graag zien dat deze Woonvisie jaarlijks ter discussie wordt gesteld, om zo de ruimte te geven om waar nodig bij te sturen.

De heer Pruischer (ChristenUnie): Voor de ChristenUnie gaat wonen over zo veel meer dan alleen een stapel stenen. Het gaat ook over samenleven, over samenhang, over gemeenschap, straat, buurt, wijk, dorp, maar ook de stad.

Het College van Rijksadviseurs komt eigenlijk met hetzelfde in hun leidraad 'Bouw in de buurt'. De bouw van nieuwe woningen is geen doel op zich, maar kan een hefboom zijn voor een heel breed scala aan maatschappelijke investeringen. De leefkwaliteit van zittende én nieuwe bewoners moet centraal staan. De Rijksadviseurs stellen duidelijk dat kleine plannen eigenlijk veel robuuster zijn dan grootschalige plannen. Zij stellen ook dat twee prioritaire doelgroepen, de senioren en de starters die wij ook in onze Woonvisie, eigenlijk gedeelde behoeften hebben, namelijk nabijheid. Met een nieuwe woning in de wijk – ik denk een beetje aan de Delftlanden – is hun behoefte dus niet vervuld. Juist kleinschalige bebouwing in buurten en wijken helpt en kan misschien wel een *tipping point* om juist een hele wijk weer op te tillen en dus een impuls om de grote maatschappelijke thema's weer aan te pakken. Dat zien we terug in dat hoofdstuk 'Leefbaarheid' van onze visie. Maar daar staat ook vaak die zinsnede in 'dat wordt dan wel betrokken bij de gebiedsontwikkeling'. Ziet het college ook dat handelen in de geest van die leidraad 'Bouwen in de buurt' misschien een meer overkoepelend perspectief kan bieden?

Tijdens de commissie vroegen we aandacht voor de sociale huisvesting en de in onze ogen wat vreemde motivering om die ambitie van 30 procent los te laten – de PvdA wees daar ook al op. De schriftelijke beantwoording gaf aan dat we nu al op 28 procent zitten. Nou, dan zou je zeggen: dat zit dus wel goed. Maar je zou je ook kunnen afvragen, als die ambitie dan al zo dichtbij is, waarom je die dan nog weer loslaat.

En in meer algemene zin zouden we als ChristenUnie meer willen spreken over 'volkshuisvesting'. Dat komt in deze Woonvisie helemaal niet voor, alleen als het gaat om een rijksprogramma. Deze visie heeft het bijvoorbeeld wel over het doorlopen van een 'wooncarrière': van huurflats naar een vrijstaand koophuis. Maar dat veronderstelt wel heel veel maakbaarheid, eigen verantwoordelijkheid en ook eigen schuld. Een soort lineaire groei en ook een soort waardeoordeel over hoe je woont. Eigenlijk doorgeschoten marktdenken: ook volgens Cody Hochstenbach, de stadsgeograaf aan de Universiteit van Amsterdam, de grondoorzaak voor de wooncrisis. En juist die impuls om anders na te denken over volkshuisvesting als uitgangspunt, waarbij de overheid zich ontfemt over de huisvesting van allerlei inwoners, kan ons dus een nieuwe route wijzen. Laat dat dan ook nu een startpunt zijn om in bredere zin over die volkshuisvesting na te denken.

Tijdens de commissie hebben we ook gevraagd naar wat aanvullende nota's. Daar werd een beetje twijfelend op gereageerd. Dus laat ik het nu anders formuleren. Er staan in de uitvoeringsagenda namelijk allemaal concrete vervolgstappen, ruimtelijke analyses van de opgaven in de wijken en dorpen, maar ook een plan van aanpak voor woon- en leefbaarheidsvisies, prioritaire herstructureringslocaties en een structuurvisie op herstructurering, kaders voor sociale koop, beleidskader voor kamerverhuur, een woon-zorgvisie en de Actieagenda Circulair Bouwen. Kortom,

genoeg te bespreken. Wat ons betreft zijn dat allemaal strategische documenten met sturings- en controle-informatie. Als ik dat zo zeg, voelen we misschien al wel dat het eigenlijk zaken zijn die we hier moeten bespreken. Dat is dus ook de vraag aan de wethouder: welke zaken kunnen wij hier terugzien, in ieder geval om met ons te bespreken of om ‘het gevoel te proeven’? Dat laatste hoorde ik net ook al. Maar sommige zaken zouden ook op hun plaats zijn om hier vast te stellen.

De heer Koops (D66): *Iedereen verdient een betaalbare en duurzame woning in de gemeente Emmen, want “hier zijn we thuis”.* Met die boodschap zijn wij ingevoerd en met die boodschap hebben wij ook de Woonvisie bekeken. Wij zien kansen op het gebied van samenwerking met wooncorporaties en het realiseren van een permanente tussenvoorziening. We willen huisjesmelkers aanpakken. Wij zien kansen in innovatie en een goede bereikbaarheid is voor ons ook inherent aan een fijne leefomgeving. Dus het is daarom goed om te lezen dat het college aan de slag wil met de opkoopbescherming naar aanleiding van onder andere onze motie, al is het jammer dat het niet per 1 januari gaat lukken.

De heer De Jonge (VVD): Ja, een vraag aan D66. Wat denkt u wat het effect is van die opkoopbescherming? Want u hebt het daar al vaker over gehad en daar ben ik zeer benieuwd naar.

De heer Koops (D66): Ja, tijdens de vorige raadsperiode hebben wij onder andere bijvoorbeeld met Wakker Emmen daar een motie over ingediend. Daar is toen ook een beraadslaging over geweest, ook door uw partij. Ik heb die beraadslaging zo niet bij mij, maar u kunt die natuurlijk gerust teruglezen, ook de inbreng van uw eigen partij.

Dan ga ik verder met mijn verhaal. Ook hebben de wooncorporaties een prominente rol in deze visie, al denken wij wel dat er met nog iets meer experimenteerzucht kan worden gekeken naar bijvoorbeeld het meenemen van de eigenaren van koophuizen, wanneer corporaties huizen uit hun bestand in de buurt verduurzamen. Onlangs heb ik bij de regiotoer in Hardenberg mogen aanschouwen hoe het een buurt kan beïnvloeden als privé-eigenaren achterblijven en dat is enorm zonde.

Verder zien wij zoals gezegd ook kansen op het gebied van innovatie. Wij vinden het daarom prettig om te lezen dat in de Woonvisie ook naar andere woonvormen wordt gekeken en dat wordt erkend dat er een mix van woonvormen nodig is om alle wensen te voldoen. Wij roepen het college op, zoals wij ook al vaker hebben gedaan, om ook te kijken naar een permanente tussenvoorziening voor statushouders als een van de oplossingen voor de oplopende druk op de sociale huurmarkt en misschien ook wel als antwoord op de vraag van de PVV.

Wij hopen verder dat het college ook wil kijken naar de regels rondom perceelsplitsing of perceeldeling, omdat wij bijvoorbeeld in Oranjedorp concrete voorbeelden kennen van eigenaren die op een groot perceel en graag zouden meewerken aan het realiseren van starterswoningen of kangoeroewoningen op hun eigen grond. Maar nu lopen zij tegen wet- en regelgeving aan.

Verder willen wij nog de nut en noodzaak van bouwen bespreken. Het college zet namelijk in op 4.000 nieuw te bouwen woningen, terwijl uit de cijfers deze vraag niet blijkt. Bovendien vragen wij ons af of de woningen waar het meeste behoefte aan is, goedkope koopwoningen en sociale huur – ik hoorde daar net ook andere partijen over – nog wel rendabel te bouwen zijn. Wat D66 betreft gaan we daarom eerst verbouwen voordat we gaan nieuwbouwen.

Als laatste hebben wij nog een specifieke vraag een procesopmerking. Onze vraag is als volgt. De wijk Delftlanden kent op dit moment geen gymzaal, waardoor die kinderen uit die wijk in Nieuw-Amsterdam moeten gaan sporten, wat ten koste gaat van kostbare leertijd. We willen daarom vragen of het college bereid is te kijken naar de mogelijkheid van het creëren van een eigen gymzaal in de Delftlanden – ook gelet op het groeiende aantal inwoners van die wijk.

Verder willen wij benadrukken – daarover heb ik ook andere partijen gehoord – dat de raad in stelling moet worden gebracht om de uitvoering van deze Woonvisie te controleren. We stellen die voor best wel een lange periode vast, maar hoe kunnen wij over één, twee of drie jaar zien hoe gaat en of wij moeten bijsturen? Wij horen daarom graag hoe het college de raad bij de te bereiken doelen wil betrekken.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Tijdens het behandelen van de Woonvisie in de commissie hebben we al stilgestaan bij het betrekken van de inwoners bij deze visie. Met een

statement van 4.000 woningen kom je er niet. Dat is geen visie. Dan kun je wel komen met flexibel wonen, alternatieve woonvormen en het eenzijdig doorbreken van de woningvoorraad, het blijven termen wanneer je niet echt breed oppakt. En dan samen met de inwoners, want dat is voor GroenLinks wel de basis. Betrek dorpen en wijken bij het stuk. Kijk of men zichzelf terugziet in het stuk. En betrek niet alleen de EOP's hierbij. Om te weten wat de woonwensen en -behoeften zijn, zijn er meer middelen dan alleen enquêtes. Wij weten uit ervaring dat je hierbij niet altijd een goed beeld krijgt van wat er leeft. Ga de wijken of de dorpen in, praat heel laagdrempelig met de inwoners en betrek ook de gebiedswethouders hierbij. Want tot nu toe lijkt men hier nog wat mee te worstelen. Verder is GroenLinks ongelukkig met het stuk van de sociale huur. Dat komt er onzes inziens echt bekaaid van af. Want voor GroenLinks is het behoud en verdere uitbreiding van sociale huur wel een centraal punt. De woningcorporaties kunnen een beperkt aantal woningen verkopen. Dat stelt ons niet gerust. Wij weten wel voor wat voor de woningen de corporaties kiezen. De uitleg bij het niet-overnemen van de 30-procentnorm vinden wij ook niet heel erg sterk. Dan kunnen er wel redelijk betaalbare koopwoningen zijn, dat betekent nog niet dat er hierdoor minder behoefte is aan sociale huurwoningen. Wat GroenLinks betreft zou deze visie wel wat socialer en wat linkser mogen.

De heer Kasteleijn (50PLUS): In de commissie hebben we al aangegeven, in grote lijnen erg blij te zijn met deze Woonvisie tot 2030. Daar kunnen we zeker mee vooruit.

Onze belangrijkste en enige suggestie is dat we hopen dat de nieuwe projecten met name gericht zullen zijn op het bouwen van eenpersoonswoningen in plaats van eengezinswoningen. Immers, een eenpersoonswoning of – huis kan op een kleiner stuk grond gebouwd worden en heeft kleinere of minder kamers nodig. Hierdoor kan de bouw prijs aanmerkelijk zakken en wordt dit soort woningen betaalbaar voor senioren met een kleine beurs en voor starters die nog weinig vet op de botten hebben. Want één ding is maar al te duidelijk. Als een senior uit zijn of haar eigen grote huis moet gaan verhuizen naar een kleinere woning, waarvoor hij of zij evenveel of meer moet gaan betalen, dan blijft hij of zij lekker zitten in zijn of haar grote huis. Dit geldt natuurlijk voor zowel huur- als koopwoningen.

Het is een compliment aan de wethouder dat hij negen locaties met spoed naar voren heeft gehaald om de 4.000 woningen in 2030 te halen. Werkelijk een nog groter compliment in dit verband heb ik voor de wethouder. Want voor de projecten die hij nu in Weiteveen en Veenoord gepresenteerd heeft, is direct al ruimte gemaakt voor starters- en seniorenwoningen: uitstekend!

De voorzitter: Er is enige commotie, natuurlijk, bij het college.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Nu niet naast de schoenen gaan lopen, hè?

De voorzitter: Als u straks bij elke wethouder een compliment heeft, dan kunnen we dat wel verwachten, natuurlijk. Maar gaat u door.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Nee, nee. Maar om met een bekende Nederlander te spreken: 'wij worden hier foxwild van' – maar dan in positieve zin.

We hopen dat de wethouder niet alleen dit bij deze nieuwe projecten, maar ook met name naar de woningcorporaties dit duidelijk naar voren gaat brengen. Want eergisteren hebben wij meegemaakt dat mevrouw Scheper van de VVD en ik ons de blaren op de tong moeten praten omdat in Zandpol de EOP Domesta heeft proberen te bewegen om senioren- en starterswoningen in plaats van de drie luxe woningen te bouwen, wat helaas zonder resultaat is gebleven. Daarom kom ik op mijn tweede vraag aan de wethouder. Wil de wethouder zich ook de blaren op de tong praten om de woningbouwverenigingen van de noodzaak te overtuigen van deze eenpersoonswoningen?

Dan zijn er natuurlijk woonwensenonderzoeken geweest en die zullen de ambtenaren en de wethouder zeker bekend zijn. 82.000 senioren met een koopwoning vinden het volgende: bij een verhuizing van een senior wil hij of zij in ieder geval naar een gelijkvloerse woning, waarbij ongeveer de helft naar een appartement wil met twee slaapkamers. En wel in ieder geval in de eigen wijk of woonplaats.

Belangrijk onderdeel van het wonen is ook de school. 50PLUS pleit er dan ook voor om haast het te maken met het aanbrengen van schoolzones, zodat onze kleinkinderen – en ook kinderen natuurlijk – in een veilige omgeving slimme donders kunnen worden.

Tot slot hopen we dat bij de planning van eenpersoonswoningen, het liefst in hofjesvorm natuurlijk, altijd onderdeel van een nieuw plan zullen worden. Zo maken we in ons mooie Emmen betaalbare woningen voor jong en oud. Woongeluk is meer dan stenen.

Reactie college

De heer Otter (wethouder): Ik denk dat de vraag over de sporthal door collega Schrik wordt beantwoord. Voorzitter, ik probeer mijn eigen beantwoording zo snel mogelijk te doen.

Er is heel veel gesproken over evalueren en monitoren. Wees er gerust op dat dit veel gestructureerder opgepakt gaat worden, omdat wij ook richting de provincie hebben aangegeven – en die heeft het weer aangegeven richting het Rijk bij monde van minister Hugo de Jonge – dat wij in Drenthe 13.000 woningen gaan bouwen, waarvan 4.000 in Emmen. Daar wordt een compleet monitoringsysteem voor opgezet om dit continu te bewaken, niet alleen voor Emmen maar voor elke gemeente, elke provincie, hoe ver het staat met de bouwopgaven. Dus ik weet ook nog niet hoe dat er helemaal uit gaat zien, maar ik denk dat we dat periodiek ook gerust even kunnen delen met u als raad, zodat u precies weet waar we staan met het aantal woningen.

Een evaluatie is ook al een paar keer aangegeven. We gaan sowieso al over twee jaar alweer een woningmarktonderzoek doen. Maar ik denk ook in het kader van die eerdere monitoring die ik al even aangaf, dat we ook wel vaker met elkaar spreken over waar we staan. Want in die zin ben ik het wel eens met de heer Bosma dat 4.000 woningen opschrijven sec mooi is. Nou hebben wij in Emmen gewoon een enorme reeks plannen. Daar zijn we best wel een van de weinige gemeenten in, misschien zelfs wel in heel Nederland. Ik heb u dat al eerder aangegeven. Maar als de markt goed blijft en die gaat niet door het plafond, dan maak ik mij eigenlijk over die bouwopgave nog niet de grootste zorgen. Want er zijn gelukkig genoeg goede initiatieven om aan die 4.000 woningen te komen, inclusief de plannen van woningcorporaties.

Alleen, als die rente op deze manier zich blijft ontwikkelen en ook de bouwkosten door het plafond blijven gaan, dan gaat dat wel zijn consequenties hebben. Dat is misschien wel mijn grootste zorg met betrekking tot de toekomstige ontwikkelingen. Dan vormen de woningcorporaties hierop nog een kleine uitzondering. Want die zijn niet marktgedreven. Natuurlijk hebben die ook met bepaalde uitgangspunten te maken, maar die werken met veel lagere normen. Dus die komen nog eerder tot het realiseren van woningen die zij kunnen verhuren. Dus ik denk dat het met die categorie nog wel meevalt. Maar met name bij de particuliere ontwikkelaars zie ik de grootste problemen achterweg komen.

De woningcorporaties zijn een aantal keren genoemd. Ik wil toch een beetje ook het voor hen opnemen. Want in principe zijn dat ‘volkshuisvesters’. Het woord staat misschien niet zo vaak in de Woonvisie, maar het zijn wel volkshuisvestingsorganisaties en die hebben gewoon als doel echt voor hun doelgroep woningen te bouwen. Alleen, ook woningcorporaties worden weer geconfronteerd met allerlei financiën zoals het waarborgfonds. Ik heb ook aangegeven naar de corporaties toe om die ambitie wat hoger te zetten en er elke jaar een paar honderd bij te doen. Maar zij geven gewoon aan mij aan dat op het moment dat zij dat allemaal in hun begrotingen en plannen opnemen, ze daar ook dekking voor moeten hebben. En die dekking heeft weer te maken met de financierbaarheid. Dus zij hebben ook een soort schaarste in wat zij kunnen investeren. Daar zit gewoon altijd een beetje de spanning op.

Om aan die 30 procent te komen, klinkt niet zo ingewikkeld. Weliswaar is er nog maar 2 procent te gaan, maar dat zijn wel misschien 800 woningen. En bij 800 woningen maal twee ton gaat het om enorme bedragen waar zij zo geen financieringsruimte voor hebben. Ik noem gewoon even de investeringsvolumes van Lefier. De afgelopen jaren investeerde die corporatie desondanks altijd 15 miljoen hier in Emmen. De komende jaren wordt dat opgeschroefd naar 35 miljoen. Dus er wordt écht veel gedaan door de corporaties hier ook in Emmen.

Maar het mooie is dat er 30 november een avond is gepland tussen de woningcorporaties en de gemeenteraad. Dus ik zou zeggen: alle vragen die u hebt, kritische en prikkelende vragen, spaar die op voor die avond. Nee maar, ik bedoel dat ook serieus: dan hoort u ook van henzelf het verhaal, ook met betrekking tot wachttijstenproblematiek enzovoort. Dus spaar uw vragen op en leg ze het vuur aan de schenen, zou ik zeggen. Maar ik wil toch gezegd hebben dat zij echt hun best doen.

Dan is vanuit de PvdA gevraagd hoe u verder betrokken kunt worden bij die prestatieafspraken. Ik zat er ondertijd even aan te denken, want wij zitten met die jaarlijkse prestatieafspraken altijd in een

enorme tijds-klem. Maar ik zou het zo willen voorstellen: wij zijn nu bezig met meerjarenafspraken. Want dan zeggen ook de corporaties: wij kunnen dat niet per jaar doen, wij maken ook hun plannings. Eigenlijk zijn wij met hen bezig in ieder geval die meerjarenafspraken op te zetten. En of het gaat lukken om die meerjarenafspraken hier in de raad terug te laten komen? Dat weet ik nu nog niet, maar wij kunnen in ieder geval aangeven wat de meerjarenafspraken zijn en daar kunnen we nog een keer met elkaar over discussiëren. Als we dat onvoldoende vinden of wat dan ook, dan hebben we ook die sessie van 30 november nog achter de hand. Dan kunnen we dat eventueel nog jaarlijks bijstellen of wat dan ook. Dit om op die manier toch wel met elkaar hier in gesprek te komen. Maar nogmaals, bij die jaarlijkse prestatieafspraken is er altijd een soort tijds-klem waar we in zitten en ik moet het allemaal al ten behoeve van de agenda altijd wel heel vroeg aanleveren hier. Dus dat gaat wat problemen geven.

Datzelfde zou ik ook willen afspreken met betrekking tot een aantal andere beleidsstukken dat allemaal in de *to-dolist* staan van deze Woonvisie. Ik blijf u daar goed over informeren en desgewenst kunt u een dergelijk stuk hier agenderen en dan kunnen we er met elkaar over spreken.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): Nou zijn we in ieder geval al bij stap 1 om ons te blijven informeren: dat is al wel heel prettig. Maar ik zou ook nog wel een beetje gevoeligheid van de wethouder willen horen dat hij eerst de raad om het gevoelen wil gaan vragen voordat hij haar informeert.

De heer Otter (wethouder): Nou kijk, over het ene, zou ik zeggen, informeer ik u. Dat kunt u agenderen en dan kunnen we erover spreken. Laat ik het zo zeggen: de Huisvestingsverordening is een gevoelig punt. Ik stel echt wel voor dat ik daarmee vooraf ook naar de raad kom, omdat dat best een ingrijpend instrument is en ik ook graag wel wil dat de raad inhoudelijk daar wel achter staat. En hoe die verordening er precies uit gaat zien, daar werken we nog aan. Maar het ene zal terugkomen vooraf en het andere zal informatief terugkomen. En kunt u het agenderen en dan kunnen we erover spreken. Zo stel ik die zaak even voor.

Mevrouw Hummel (PvdA): Dat laatste wat u zei, is eigenlijk niet de insteek geweest van onze vraag. Want dat zijn de prestatieafspraken en ook de afspraken die wij elke keer bij de commissie Wonen & Ruimte op de agenda zien staan als ingekomen stuk en dan kunnen we ze agenderen. Wij zouden het op prijs stellen als u ons proactief deze afspraken op de agenda zet en op basis daarvan deze met ons gaat bespreken, in plaats van dat wij achteraf deze gaan agenderen.

De heer Otter (wethouder): Ik heb een aantal verschillende dingen gezegd. Bijvoorbeeld over die meerjarenafspraken heb ik aangegeven dat die naar uw raad komen. Maar dat geldt ook voor meerdere jaren, dus daar spreken we over. Die zal ik ook actief agenderen. Er zijn andere dingen die we actief agenderen en er is een aantal zaken waarvan ik denk dat ik u informeer over de status waar we staan. Dan kunt u het eventueel zelf agenderen. Laat ik bijvoorbeeld stellen dat ik niet weet of ik elke keer zo'n monitoring van hoeveel woningen er per jaar worden gerealiseerd, moet agenderen. Maar daar krijgt u in ieder geval wel informatie over.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): Ja, nog in tweede instantie. Want dat de verordening bij ons terecht komt, lijkt mij nogal wieses. Want alleen wij hebben de bevoegdheid om die vast te stellen. En laten we bij die andere stukken even proeven of wij de gevoeligheid ook wat kunnen laten toenemen.

De heer De Jonge (VVD): Excuus, toch nog een vraag over die Huisvestingsverordening. U zegt dat die bij ons gaat komen. Kunt u ook een indicatie geven wanneer? Want u hebt in uw vorige betoog aangegeven dat die zelfbewoningsplicht naar voren gehaald gaat worden. Maar straks gaat u iets instellen en dan gaan we erna over praten of dat goed is of niet. Of heb ik dat mis?

De heer Otter (wethouder): In dit geval heeft de heer De Jonge het mis. Ik bedoel, die Huisvestingsverordening komt vooraf hier in de raad en de planning is volgend voorjaar.

Goed, ik ga snel verder. De heer Meijer vroeg nog even kort naar de tiny houses. Exacte locaties zijn ook een beetje afhankelijk van initiatiefnemers. Dus wij praten op dit moment op twee locaties over initiatieven waarvan in ieder geval een misschien in bijvoorbeeld Erica kan plaatsvinden.

Dank voor de complimenten van de heer Kasteleijn voor die kavels op negen locaties. Dan moet ik die misschien wel even delen met collega Van der Weide, want daar trekken wij heel hard aan. Het is heel belangrijk om overal te proberen – dat staat ook in de Woonvisie – dus in alle dorpen bouwmogelijkheden blijven en in alle dorpen ook ruimte blijft voor initiatieven. In eerste instantie hebben wij beschikbare kavels: dat noemen wij ‘de eerste tranche’. Aan die gebieden wordt heel hard gewerkt en vervolgens komt er een tweede tranche. En dan zullen we ook zeker bijvoorbeeld ook naar Barger-Compascuum kijken welke mogelijkheden daar zijn. Maar met de eerste tranche zijn we mooi op weg. Volgende week hebben we weer twee locaties waar we een inloopavond hebben. Zoals ook gezegd proberen we overal ruimte te creëren voor starterswoningen.

Dan de PVV nog even over voorrang voor statushouders en hoe dat allemaal moet. We hebben in ieder geval vandaag aangegeven richting de provincie dat wij graag 48 flexwoningen tegemoetzien. Wij hopen dat we die volgend jaar krijgen. Dat is onderdeel van een soort totale bestelling aan de Rijksvastgoedbedrijf van 2.000 woningen. Dat is bijvoorbeeld een poging om toch vanwege het grote tekort op korte termijn in ieder geval meer woningen te creëren. Niet alleen voor statushouders, maar wellicht ook voor studenten, spoedzoekers of wat dan ook. Maar gewoon het zo snel mogelijk creëren van wat extra woonruimte. Zo proberen we in ieder geval wat druk van die woningmarkt te halen.

De heer Meijer (VVD): Kan de wethouder aangeven op welke locatie die flexwoningen komen?

De heer Otter (wethouder): Nee, dat kan ik nog niet aangeven.

De voorzitter: Ik zit nu even exclusief de interrupties te rekenen, maar u zit nu wel tegen het einde van uw spreektijd aan. Dus wellicht is het goed om te kijken welke punten er nog echt essentieel zijn?

De heer Otter (wethouder): Nou, voorzitter, ik ben er wel al bijna door, denk ik.

De eenpersoonswoningen dan nog even van 50PLUS. Ik geef steeds aan dat ik het niet helemaal bekijk per dorp of per wijk. Je kijkt ook of het in de breedte een verscheidenheid aan woningen wordt gebouwd en gelukkig is dat zo. Bijvoorbeeld: Lefier heeft vorig jaar aan eenpersoonswoningen in Emmermeer weer zestig stuks toegevoegd. Dus dat gebeurt op meerdere plekken: in Nieuw-Schoonebeek komt er ook weer een mogelijkheid voor kleinere appartementen. Gelukkig zien de initiatiefnemers ook wel dat je niet overal twee-onder-een-kappers moet bouwen, maar dat je van alles wat moet bouwen.

Dan sluit ik af door er nog eentje uit te pakken en dat is de EOP's erbij betrekken. Nou, dat proberen we best ook overal daar waar dat kan. In Nieuw-Schoonebeek hebben we bijvoorbeeld de kavelplannen helemaal samen met de EOP ontwikkeld. Dat is ook in Weiteveen gebeurd. Maar soms loopt het op andere plekken weer even anders. Maar we proberen wel iedereen goed in al deze processen mee te nemen.

Volgens mij, voorzitter, is dit in eerste termijn mijn reactie.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we over naar de tweede termijn. Wie zou daarin nog het woord willen voeren? Hoeft niet, mag wel. Dan beginnen we bij D66, de heer Koops. Dat kan vanaf de eigen stoel.

Tweede termijn

De heer Koops (D66): Ik wilde dit niet bij interruptie doen. Dus daarom zal ik nog een paar vragen herhalen waar ik nog geen antwoord op heb gehad.

Wij hebben onder andere gevraagd of het college ook wil kijken naar een permanente tussenvoorziening. Ik hoorde net de heer Otter aangeven dat er in ieder geval tijdelijke woningen komen, maar wellicht kunnen die in een permanente vorm worden geplaatst.

Daarnaast hebben wij nog een vraag gesteld rondom de regels voor kavelsplitsing of kaveldeling, omdat wij zogezegd eigenaren van woningen kennen die een groot perceel hebben en dat graag zouden

willen delen, bijvoorbeeld met kleinkinderen of hulpbehoevenden. Maar blijkbaar kunnen zij dat op dit moment niet.

Voorts hebben wij nog specifiek een vraag gesteld over de wijk Delftlanden. Ik snap dat het een technische vraag is, ik heb hem daarom al vooraf voorgelegd aan het college, dus ik hoop daar nog een antwoord op te krijgen.

Mevrouw Hummel (PvdA): De Partij van de Arbeid is blij met de toezegging van de wethouder om de meerjarenafspraken proactief te agenderen in de commissie Wonen & Ruimte – ga ik dan even gemakshalve van uit.

Bij de Huisvestingsverordening die in het voorjaar voorgelegd wordt, zijn we ook benieuwd naar met name het onderdeel van de zelfbewoningsplicht en opkoopbescherming. We willen nog een keer onderstrepen om die toch wat breder te trekken dan alleen maar de wijken en dorpen en met name wijken die daar niet bij genoemd staan.

We zijn er ook van overtuigd dat de corporaties ongetwijfeld – *op zien Drents – ‘een pens vol wark’* hebben om het hier allemaal goed voor elkaar te krijgen. Ik kon het even niet anders verwoorden dan in het Drents. Maar daar zijn we van overtuigd als Partij van de Arbeid en het is goed om 30 november dan een bijeenkomst te hebben met de corporaties om een aantal dingen te bespreken.

De heer Koops (D66): Een interruptie, maar eigenlijk een verklaring dat ik het met u eens ben. Ik wilde inderdaad ook nog benadrukken in mijn termijn dat de wooncorporaties ook de complimenten verdienen. Ik ben dat net vergeten, dus ik dacht dat op deze manier te doen. Wellicht dat met de wooncorporaties er nog wat kan worden gekeken naar de bestaande bestemmingsplannen, omdat bij ons af en toe signalen binnenkomen dat de bestemmingsplannen matchen met deze Woonvisie.

De voorzitter: Dit is op het randje van een interruptie, hoor. Het is niet erg als u dit even in algemene zin noemt in tweede termijn, omdat u iets vergeten was. Aan het eind van elke termijn kijk ik altijd even rond en vraag ik als voorzitter nog even of er nog iets aanvullends is. Dan is het geen enkel probleem. Maar dit was nauwelijks een interruptie, dus ik ga terug naar mevrouw Hummel.

Mevrouw Hummel (PvdA): Ik ga er dus van uit dat er geen antwoord van mij verwacht wordt. Blijft voor ons nog één punt staan. Wij hebben in onze eerste termijn gevraagd welke mogelijkheden er zijn binnen de gemeente voor mensen in een woonhuis die hun huis willen verduurzamen. Wellicht dat de wethouder daar nog iets over kan zeggen. Maar verder zijn wij tevreden over de Woonvisie.

De heer Van Dijken (CDA): Ja, één vraag. De wethouder noemde dat er een woningbouwvereniging was die vroeger 15 miljoen investeerde en die nu 35 miljoen investeert. Dat lijkt erop dat men voor een verdubbeling investeert in nieuwbouw. Of zit die verdubbeling met name in verduurzaming?

De heer Linnemann (Wakker Emmen): Heel kort. Ik hoorde in het begin de wethouder iets zeggen over dat Drenthe een opgave van 13.000 woningen heeft waarvan Emmen er 4.000 moet bouwen en dat dat voortdurend gemonitord wordt. Het lijkt ons niet dat het doel sowieso moet zijn dat we hoe dan ook 4.000 woningen bouwen. Volgens mij hoort de monitoring ook te zijn of vraag en aanbod nog goed op elkaar zijn afgestemd. Want de tijden veranderen, dus niet alleen als doel 4.000 woningen maar ook monitoren of vraag en aanbod nog met elkaar matchen.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog in tweede termijn? Mensen die nog wat aanvullingen hebben op hun eerste bijdrage in tweede termijn? Ook niet? Dan begin ik eerst even met wethouder Schrik, want er was nog even een vraag blijven liggen over de realisatie van een gymzaal in de Delftlanden. Wethouder Schrik.

Reactie college

De heer Schrik (wethouder): Die vraag komt eigenlijk nog net iets te vroeg. Want we zijn op dit moment bezig met het opstellen van het Integraal Huisvestingsplan Binnensport. Daar worden ook de

huisvestingsvraagstukken van sporthallen en gymzalen in meegenomen. We streven ernaar om die in het voorjaar van 2023 aan u voor te leggen.

De heer Otter (wethouder): Dan begin ik maar even bij de vraag van de heer Linnemann. Hij hoort natuurlijk niet wat ik allemaal zeg in die overleggen met de provincie. Maar ik ga er even van uit dat de gemeente Emmen voor 10 procent aan kavels heeft en laten die corporaties nu 15 procent van die 4.000 realiseren. Dus ik zeg ook steeds tegen de provincie en tegen iedereen: allemaal fantastisch dat we dit allemaal opschrijven, maar 75 procent van die 4.000 moet gerealiseerd worden door particuliere initiatiefnemers. En die gaan geen geld meebrengen. Dus als de vraag wegvalt, dan worden die kavels gewoon niet meer verkocht en wordt er dus ook niet gebouwd. Dus ik wijs er steeds zelf ook wel op dat de maakbaarheid van die aantallen nog maar betrekkelijk is. Ik noemde net 13.000 woningen voor Drenthe, maar er circuleren ook aantallen zoals 18.800. En als de Nedersaksenlijn komt, dan worden het er 45.000. Dus dan wordt het ook stuk voller.

Even de vraag over die 15 naar 35 miljoen. Dat is trouwens de woningcorporatie Lefier. Dat is deels nieuwbouw en dat is ook heel veel verduurzaming. Maar Lefier al duidelijk zijn focus wat meer verlegd. Naar Emmen toe is hier ook een behoorlijke opgave. Maar ook dit is een heel mooi item voor 30 november.

Dan de permanente tussenvoorziening, zoals zo-even opgemerkt werd. Ja, wij kijken eigenlijk veel meer in echt – ik zou haast zeggen – ‘geforceerd’ bijbouwen van woningen. Want wat we eigenlijk juist willen voorkomen is dat statushouders in een soort apart wijkje komen. Dus dan moet je daar ook niet iets helemaal apart voor bouwen. Dus vandaar ook die extra flexunits: dat is mooi, maar ook niet alleen bedoeld voor in dit geval statushouders. Maar je wilt eigenlijk steeds dat wel zo goed mogelijk een beetje gemengd aantal woningen realiseren.

Kavelsplitsing: wij willen daar best wel ruimte voor maken. Wij geven daar ook wel ruimte voor. Maar wat we ook weer niet willen, is dat iedereen in zijn achtertuin een huis bouwt. Maar bijvoorbeeld in Zwartemeer zijn we al wel degelijk bezig: daar hebben we een straat, daarachter loopt ook een straat en al die tuinen lopen helemaal tot aan die straat door. Daar zijn we op dit moment al aan het kijken of je niet langs die ene straat, waar alleen maar de tuinen aan liggen, inderdaad die kavels kunt splitsen en op die manier bouwmogelijkheden creëert. Maar dat is wel echt een beetje maatwerk.

De heer Koops (D66): Ik vind het een goed antwoord. Ik heb alleen een aanvullende vraag. Stel je voor dat een inwoner met deze vraag en die zou graag zijn perceel willen splitsen om een woning bij te bouwen. Waar moet die dan terecht?

De heer Otter (wethouder): Gewoon een vooroverleg aanvragen bij de gemeente. Ja.

Goed, dan nog één punt van mevrouw Hummel. Als ze die vraag niet gesteld had, had ik er al een cirkel omheen gezet. Want ik dacht: die heb ik vergeten, dan had ik hem toch wel willen beantwoorden. Want met het verduurzamen van particuliere woningen zijn we echt bezig. Deze vraag stond ook nog open: kunnen particulieren meeliften op verduurzamingsplannen van woningcorporaties? Dat blijkt in de praktijk toch best wel een moeizaam verhaal te zijn. We hebben daar best wel een bepaalde ervaring mee. Dus waar wij ook naar het zoeken, is een soort compleet vangnet of compleet aanbod waarmee je iedereen wat makkelijker over de streep trekt. Ik denk wel dat de zeer hoog geworden energieprijzen hier ook wel in helpen. Want wij hebben natuurlijk best veel middelen in het Volkshuisvestingsfonds die wij nog in moeten zetten. Er is nog geld in de Regio Deal, er is zelfs nog een provinciale regeling, er zijn misschien nog wel rijksregelingen. Dat is heel raar: er is eigenlijk best heel veel geld. Maar hoe maak je daar een dusdanig mooi pakket van voor die particuliere eigenaar die bijvoorbeeld zelf helemaal geen middelen heeft? En om te zeggen: nou, wij betalen het gewoon allemaal? Ja, dat vind ik ook niet fair naar partijen die het zelf hebben betaald. Daar zoeken wij eigenlijk op dit moment en zijn wij heel druk mee doende om dat op een goeie manier uit te rollen. Dus zoals gezegd: er is best wel het nodige geld. Alleen, je zoekt naar de juiste regeling om op die manier iedereen over de streep te trekken. Dus we hopen daar ook echt wel dit najaar stappen in te maken, zodat we dat echt goed kunnen gaan uitrollen.

Voorzitter, dit was wat er volgens mij nog openstond.

Besluitvorming

De voorzitter: Mooi. Daarmee hebben wij in twee termijnen het voorstel rondom de Woonvisie 'BuitengeWoon Emmen 2022-2030', de bijbehorende uitvoeringsagenda en de hieruit voortvloeiende financiële consequenties besproken. Kunnen we overgaan tot de besluitvorming?

Dan zal ik nu nog vragen wie een stemverklaring wil afleggen. In ieder geval mevrouw Van der Woude.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Zoals gezegd is voor GroenLinks sociale woningbouw een heel belangrijk punt. We zien dat onzes inziens te weinig terug in de visie en daarom zullen wij tegen deze visie stemmen.

De voorzitter: Oké, dank u wel.

Dan vraag ik wie voor het voorstel met deze Woonvisie is. Dat zijn de fracties van Wakker Emmen, de Partij van de Arbeid, het CDA, de VVD, de SP, de ChristenUnie, D66 en 50PLUS. Dank u wel. Wie is tegen dit voorstel? Dat zijn de fracties van de PVV, Forum voor Democratie en GroenLinks. Daarmee is dit raadsvoorstel aangenomen met 34 stemmen voor en 4 stemmen tegen.

Even een punt van orde. Ik meld even dat het tegen half tien loopt. We hebben nog één gewoon voorstel te doen en dan hebben we nog zes moties te bespreken met elkaar. Dus ik vraag even om wat aandacht te hebben voor de spreektijd en ook even zaken waarvan je zegt dat die in de commissie al aan de orde zijn geweest, niet te herhalen. Dus u hoeft ook niet te zeggen: 'zoals we in de commissie hebben aangegeven' et cetera. Dus we gaan even proberen de zaak wat te versnellen om toch te proberen rond de klok van elf uur, half twaalf deze vergadering af te sluiten. Akkoord?

B2. Beleidskader Detailhandelsstructuurvisie 2030

De voorzitter:

Dan gaan we naar een volgend agendapunt. Dat is het beleidskader rondom de Detailhandelsstructuurvisie. Wie wil daarover het woord voeren? Dat zijn volgens mij zelfs alle fracties, behalve Forum voor Democratie. Forum doet vanavond uitsluitend aan schriftelijke inbrengen vanwege de stemproblemen. Dan begin ik met de heer Kasteleijn, vooruit.

Eerste termijn

De heer Kasteleijn (50PLUS): Ik was net even kijken hoe ik mijn betoog korter kan maken.

Wij zijn blij met deze structuurvisie en wij hopen dat gezien de steeds veranderende omstandigheden ook hierbij een tussentijdse update zal komen.

Belangrijk zal zijn de sterke regionale positie te behouden en te versterken. Dat zal naar onze mening lukken met inachtneming van de volgende punten. Het verstevigen van het winkelbestand in Emmen-centrum, doorgaan met de subsidies om het winkelbestand in de aanloopstraten terug te brengen ten gunste van de twee centra Oud-Emmen en De Vlinder, het uitgeven van een parkeervoucher door de ondernemers bij aankoop in de winkels, voldoende zitmogelijkheden, het handhaven van de terrassen in de huidige verruimde vorm in het centrum van Emmen, voldoende toiletgelegenheden, achtergrondmuziek, een WiFi-centrumvoorziening, de mogelijkheid bieden om een parkeerabonnement te kopen waardoor parkeren goedkoper wordt voor bijvoorbeeld de ochtenden en/of de koopzondagen.

Wij vinden dat gemaakte afspraken aangaande het industrieterrein gehandhaafd kunnen worden. Hoewel we van mening zijn dat winkeliers van het ene centrum ten opzichte van het andere centrum gelijke behandeling verdienen, zijn we er niet voor om parkeergelden te innen in de omliggende dorpen. Dit omdat het centrum van Emmen vele extra's ten opzichte van de omliggende dorpen heeft: een regionale markt, een overdekt winkelcentrum, Wildlands, een grote variëteit in winkels en een rijk uitgaansleven.

De heer Koops (D66): Wat ons betreft had dit stuk een A-stuk kunnen worden, met de complimenten aan de betrokken ambtenaren en het college.

Aangezien het wel een B-stuk is geworden, maak ik daarom van de gelegenheid gebruik om nog eens te benadrukken dat dit volgens in ieder geval de fractie van D66 Emmen de manier is hoe zij

beleidsstukken ziet. Het gaat uit van een heldere visie, het heeft een duidelijke opbouw, de bouwstenen voegen echt wat toe. U benoemt de winst- én pijnpunten. Het is voor de gemiddelde inwoners gewoon goed leesbaar.

Kortom: de complimenten. Het komt wat de fractie van D66 Emmen betreft erop aan op een goede uitvoering en ook handhaving, zeker ook voor wat betreft het pijnpunt van Ondernemend Emmen ten aanzien van de lijst met grijze producten.

Ja, en op die winkeltijden komen wij later nog een keer terug.

De heer Bosma (PVV): Ik heb even wat doorgekrast, het betoog wordt dus wat korter.

Zoals wij tijdens de commissievergadering al aangaven, maken we ons als PVV zorgen over de toekomst van vele ondernemers in de detailhandel. Veel ondernemers zagen hun in de loop der jaren opgebouwde buffer tijdens de coronaperiode verdampen. Nu is er de volgende crisis: de energiecrisis.

De gemeente moet zich dus voorbereiden op leegstand. Een oplossing zou kunnen zijn om winkelcentra te verkleinen en/of eigenaren van winkelpanden, die net buiten de kern van een dorp of centrum zitten, te stimuleren om hun panden te verbouwen tot woonruimte. In tijden van woningnood zou dit de leefbaarheid van een centrum bevorderen en de leegstand terugdringen.

Tot slot worden het voor veel middenstanders onzekere tijden. Het lijkt ons daarom goed om minstens één keer per jaar de actuele situatie te bespreken en eventueel te kunnen schakelen en bijsturen.

De heer Kuiper (SP): Wij vinden dit beleidskader een goed stuk. Wij zijn verheugd dat het college de grijze lijst in stand houdt.

Tevens vinden wij dat een supermarkt een noodzakelijke voorziening is en geen toeristentrekker. En zo'n voorziening hoort vlak bij een woongebied te zijn. We moeten juist stimuleren dat supermarkten in dorpen bezocht kunnen worden. Dit kunnen ze goed gebruiken, vooral in deze tijd.

De heer Meijer (VVD): De VVD kan zich vinden in de hoofdlijnen van deze detailhandelsvisie. Wel zullen, om de leegstand in het centrum van Emmen op te lossen, alle zeilen moeten worden bijgezet.

Het beschermende onderdeel in deze visie zal binnen een paar jaar moeten leiden tot het opvullen van de lege ruimtes. Daarom is transformatie van panden en verhuizing van bedrijven ook in de komende jaren noodzakelijk. Daaromheen moet de gemeente goede omstandigheden creëren: parkeren et cetera en samen met de ondernemers een aantrekkelijk activiteiten- en marketingbeleid voeren. Het totaalpakket winkelen, horeca, cultuur, leisure en wonen zal het moeten doen.

Voor de Nijbracht en de Meubelboulevard willen we geen uitbreiding van de branches, maar wellicht is te onderzoeken of een fusie van deze gebieden met een nieuwe duidelijke structuur voor meer succes zou kunnen zorgen. Ook de vestiging van meer supermarkten moet goed onderzocht worden, mede door de opkomst van de bezorgservices.

Ook willen wij goede handhaving, regels die duidelijk te checken en genoeg menskracht om de regels te kunnen controleren.

De VVD lijkt het ook verstandig om gezien de snelle ontwikkelingen in 2024 een evaluatie of een update te doen van deze visie.

Tot slot hadden we inderdaad een rondvraag over de MKB-steun. Die had hier heel mooi bij aangesloten, maar daar komen we later even op terug.

Mevrouw Gommer (CDA): Ik heb even de helft van mijn betoog geschraapt.

We sluiten ons aan bij de woorden van D66.

We hebben wel zitten worstelen – dat hebben we ook al genoemd in de commissievergadering – met het uitsluiten van grootschalige detailhandel aan de Nijbracht. Waarom is dat niet mogelijk te maken zoals Ondernemend Emmen dat voorstelt?

Als fractie zijn wij hier verdeeld over, maar het schrikbeeld van nog meer leegstand in de binnenstad van Emmen maakt dat wij toch instemmen met het voorliggende structuurvisie.

De heer De Vries (PvdA): Ze werden steeds korter, de betogen.

Ook voor de Partij van de Arbeid geldt dat de Detailhandelstructuurvisie op onze goedkeuring kan rekenen. We zullen ook de commissie niet helemaal overdoen in onze bijdrage.

Maar wat we wel belangrijk vinden, zijn aantrekkelijke centra van onze dorpen en wijken. Die dragen bij aan de sociale structuur en ook de leefbaarheid ervan, dus dat vinden wij belangrijk.

De nota van beantwoording van de zienswijzen: daar kunnen wij ons in vinden zoals die is opgesteld.

En de visie tot en met 2030, met oog voor verandering van deze tijd: dat herkennen wij ook in het stuk dat voorligt.

Tot slot: het is ook in de commissie aan de orde geweest. Wij vragen toch aandacht voor de zogenaamde dark stores. Dat zijn de vestigingen van de flitsbezorgdiensten. In het NRC eerder dit jaar is daarover ook een artikel verschenen. Menig grote stad worstelt hiermee en het college heeft ook in de commissie al aangegeven zich hiervan bewust te zijn. Voorkomen is beter dan genezen.

Maar het stuk dat voorligt, kan op onze goedkeuring rekenen.

Mevrouw Hekhuis (Wakker Emmen): Zoals in de commissie al is aangegeven, is Wakker Emmen blij met de nieuwe Detailhandelstructuurvisie. De in deze visie opgenomen branchering is in onze ogen een absolute noodzaak en is een belangrijke bouwsteen om deze doelen te realiseren. Daarom ondersteunen wij de reactie van het college met betrekking tot de ingediende zienswijze. Het loslaten van deze branchering en het toestaan van supermarkten in de genoemde perifere concentratiegebieden zal leiden tot onaanvaardbare gevolgen voor de detailhandel in het centrum van Emmen en de overige winkelgebieden.

De in de visie opgenomen detailhandelstructuur onderschrijven wij. In onze ogen is er sprake van een voortzetting van een logisch en consistent beleid.

Wakker Emmen ondersteunt de ingezette lijn om buiten een wijkondersteunend winkelcentrum voor de Delftlanden, geen nieuwe winkelgebieden in de gemeente toe te staan.'

Het transformeren van bepaalde gebieden naar bijvoorbeeld wonen en waar nodig het beperken van de plancapaciteit, zoals in de visie is omschreven, past in het doel om leegstand tegen te gaan, het kernwinkelgebied te concentreren en zo te komen tot een compact stadscentrum.

Wakker Emmen is van mening dat er na een zorgvuldig participatieproces een consistent en helder beleidskader ligt dat rijp is voor vaststelling.

Reactie college

De heer Rink (wethouder): Ik zal proberen een paar vragen te vergeten, zodat er nog een tweede termijn komt. Nee hoor, grapje.

Hartstikke mooi om te horen hoe het ervaren is. Ook de complimenten vanuit mij aan de opstellers en alle stakeholders die hierbij betrokken zijn geweest. Dat zijn onze raadsleden zelf ook, want die hebben ook menigmaal meegeedaan. Ik kan me dan ook wel vinden in een aantal dingen dat daarover gezegd is. Er is ook een aantal suggesties gedaan als het gaat om wat we mee zouden kunnen nemen naar de toekomst.

Ik wil in ieder geval nog even reageren op het stimuleren van transformeren, waar de PVV, Wakker Emmen en de VVD iets over hebben gezegd. Dat doen we al jaren, dat blijven we de komende jaren ook zeker doen. Dus daar geen twijfel over.

Dan de mogelijkheid tot fusie Nijbracht-Meuleboulevard: die werd nog even aangestipt door de VVD. Dat is natuurlijk wel wat lastig. Natuurlijk kunnen we ernaar gaan kijken, maar uiteindelijk gaat het om pandeigenaren. Als je iets wilt gaan fuseren en wilt verplaatsen, dan zit je altijd met planschade. Niet elke pandeigenaar zit erop te wachten dat je een bestemming die in zijn of haar pand zit, gaat verplaatsen naar elders waar diegene geen pand bezit.

Dan even de behoefte aan updates en evaluaties. Er staat sowieso in 2026 een evaluatie gepland. Maar uiteraard kunnen we tussendoor updates geven over de gang van zaken en welke resultaten er geboekt zijn als het gaat om het transformeren of verplaatsen van winkels.

Tweede termijn

De heer Meijer (VVD): De inspreker van Ondernemend Emmen gaf aan dat de Nijbracht versterkt moet worden, ook met andere branches. Maar de structuur die erin zit, is natuurlijk fout. Daardoor zitten er eigenlijk gaten in de Nijbracht. Op het moment dat je naar zo'n fusie zou toewerken, zou je een mooier gebied krijgen. dit is eigenlijk een soort weeffout die we hier in Emmen hebben. Dus vandaar die suggestie daarvoor.

En ging de eerste opmerking over die transformatie van panden. Tot welke datum loopt het potje van de provincie?

De heer De Vries (PvdA): Ik heb een interruptie voor de heer Meijer. Want wij begrijpen dat de heer Meijer zelf ook ondernemer is. Een vraag aan hem is: komt hij niet in de knel omdat hij hier het woord voert op dit stuk?

De heer Meijer (VVD): Ik heb helaas geen winkel meer.

Reactie college

De heer Rink (wethouder): Ik wil nog even iets kwijt over een vraag die door de heer Meijer in tweede termijn gesteld is. De aanvragen voor de huidige transformatiesubsidie liepen tot 31 augustus. Daar zit nog een aantal projecten in de pijplijn. Dus we blijven in ieder geval nog de huidige verzoeken behandelen en kijken dan wat daaruit nog overblijft. Want er zit nog wel geld in de pot. Dan gaan we vervolgens kijken naar wat de vervolgstappen moeten gaan zijn. Misschien is het een optie om die mee te nemen in de update die wij dan gaan verzorgen.

Besluitvorming

De voorzitter: Dank u wel. Volgens mij kunnen we overgaan naar de besluitvorming. Om te beginnen: is er behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval.

Dan gaan we naar het hele voorstel inzake het Beleidskader Detailhandelstructuurvisie 2030. We gaan over naar de stemming. Wie is voor dit voorstel? Dat zijn de fracties van Wakker Emmen, de Partij van de Arbeid, het CDA, de VVD, de SP, de ChristenUnie, D66, GroenLinks en 50PLUS. En wie is tegen dit voorstel? Dat zijn de fracties van de PVV en Forum voor Democratie. Ik merk even op dat de heer Herbers zich niet helemaal lekker voelde en daarom de vergadering heeft verlaten. Dus zijn we nu met 37 raadsleden hier aanwezig. Daarmee is dit voorstel aangenomen met 34 stemmen voor en 3 stemmen tegen.

B3. Motie ‘Bouwstop Pottendijk’ (ingediend door Forum voor Democratie)

Eerste termijn

De heer De Jong (FvD): Ik kan vanwege mijn stemproblemen niet heel veel toevoegen aan de motie. Inderdaad is het een motie die we al een poosje geleden hebben ingediend.

Ondanks dat de molens er al staan, blijven wij van mening dat deze molens nooit gebouwd hadden moeten worden. Dit ook gezien een recente uitspraak van de rechtbank in Den Haag op 15 september, waarbij de eis is de Staat aansprakelijk te stellen omdat hij te soepele normen had opgenomen in de wetgeving. Hierdoor zijn overlast en materiële en immateriële schade geleden zijn. Men baseerde de vorderingen op artikel 8 van het Europese Verdrag van de Rechten van de Mens en artikel 6 onder 62 uit het Burgerlijk Wetboek. De rechtbank ging hierin mee.

Wij hebben ervoor gewaarschuwd dat aangezien de gemeente bij de provincie heeft aangegeven dat zij verantwoordelijk is, de gemeente wel op extra kosten kan komen te rekenen op het moment dat mensen alsnog met een schadeclaim komen op basis van deze uitspraak.

Motie Bouwstop Pottendijk (ingediend door de fractie van Forum voor Democratie)

‘De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 27 oktober 2022,

Constaterende dat

- ***de bouw van windturbines in het gebied Pottendijk gaande is;***
- ***de locaties van windturbines 301 en 308 discutabel zijn;***
- ***de provincie Drenthe in haar brief van 13 mei 2016 aangeeft dat zij geen aansprakelijkheid kan aanvaarden voor het niet-mogen plaatsen van windturbines, alsook nieuwe objecten in de nieuwe obstakelvrije zone;***
- ***de uitleg van de Raad van State ter zake van het Nevele-arrest (C-24/19 – A e.a. (Windturbines in Aalter en Nevele) Arrest van het Hof (Grote Kamer) van 25 juni 2020 zegt: ‘Voor de algemene normen voor geluid, slagschaduw en veiligheid die in Nederland gelden voor de bouw***

en het gebruik van windturbines, moet op grond van het Europese recht een beoordeling worden gemaakt van de gevolgen voor het milieu. De regering zal nu zo'n milieubescherming moeten maken. Tot die tijd mogen deze algemene normen in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling niet worden gebruikt voor windturbineparken.'

- *in de gehele Structuurvisie geen beoordeling is opgenomen van de gevolgen die de plaatsing van de geplande – en gerealiseerde – windturbines hebben op het milieu;*

Overwegende dat

- *de gemeente vanwege toekomstige schadeclaims een onverantwoord financieel risico neemt;*
- *de inwoners van de gemeente Emmen niet geconfronteerd moeten worden met de negatieve gevolgen van een financiële afhandeling;*
- *in de plan-MER van juni 2015 staat dat er geen conflictsituaties met luchthavens zijn, terwijl de voornoemde brief van de provincie Drenthe uit 2016 aangeeft dat er turbines geannuleerd moeten worden in verband met het Luchthavenbesluit;*
- *de Raad van State heeft gesteld dat tot de tijd dat de regering een milieubeoordeling heeft gemaakt conform de eisen van het Europese recht, de algemene normen in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling niet mogen worden gebruikt voor windturbineparken;*
- *het doorgaan met de bouwactiviteiten strijdig is met de belangen van omwonenden, waardoor gezondheidsschade kan ontstaan voor de belangen van de provincie Drenthe, de belangen van de luchtvaart en het standpunt van de Raad van State;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om

- *gezien het feit dat Shell kennelijk voornemens is om de windturbines met spoed te plaatsen – voor er een besluit genomen kan worden over de rechtmatigheid van de bouw in het kader van de voornoemde arresten, belangen en standpunten – een bouwstop in te stellen rondom de bouw van de door de provincie benoemde windturbines, welteverstaan de windturbines 301 en 308 op de kaart van Pondera Consult, waarbij de voornoemde bouwstop minimaal zou moeten worden ingesteld tot duidelijk is of deze windturbines in strijd zijn met het oordeel van de provincie Drenthe inzake het Luchthavenbesluit, dan wel tot duidelijk is dat aan de voorwaarden die door de Raad van State zijn gesteld, wordt voldaan en tevens de gemeente dient te kunnen onderbouwen dat plaatsing geen consequenties heeft voor de gezondheid van haar inwoners;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

De voorzitter: Dank u wel. Bij het stuk zit ook de beantwoording vanuit het college. Met deze toelichting, wie zou daarover het woord willen voeren? Ik begin met de heer Van Dijken.

De heer Van Dijken (CDA): Dank aan Forum voor Democratie voor het inbrengen van deze motie, waarin zij hun zorgen uiten over de plaatsing van nog twee windmolens en met name op het juridische vlak, maar ook op het financiële vlak en de zorgen omtrent de gezondheid van omwonenden van deze windmolens. Dank daarvoor. Ook dank aan het college, dat middels een brief eigenlijk al deze zorgen wegneemt.

Dat maakt denk ik ook de weg vrij om later op de avond in te stemmen, ook door Forum voor Democratie, met nog meer kleine windmolens in het agrarische gebied.

De heer Linnemann (Wakker Emmen): Het onderwerp was eigenlijk geagendeerd voor de commissie Wonen & Ruimte van 10 oktober. Ik had een uitvoerige bijdrage voorbereid voor die avond, maar schijnbaar vond de fractie van Forum voor Democratie het niet belangrijk genoeg om aanwezig te zijn. Ik heb die avond ook maar heel in het kort verteld waarom wij vinden dat dit niet kan. En meer wilde ik er toen niet over kwijt en ik zal er nu inhoudelijk ook niet op ingaan.

Mocht de motie toch in stemming komen, dan zullen we tegen stemmen.

Ik heb nog één vraag aan de heer De Jong: heeft hij de beantwoording van het college wel gelezen? Want dan was hem een heleboel duidelijk geworden. En voor de rest ga ik er even niet op in.

De heer De Jong (FvD): Als antwoord op meneer Linnemann: ja, ik heb die reactie gelezen. Als tweede heb ik inderdaad begrepen van meerderen van u dat u het heel spijtig vond dat wij geen

afvaardiging hadden hier op 10 oktober bij de commissie. Helaas kon ik zelf niet aansluiten. Ik zou een plaatsvervanger hebben, maar die kon op het laatste moment ook niet aansluiten. Ik kan helaas, aangezien ik eigenlijk hier alleen zit, niet aan alle afspraken voldoen om elke keer hier aanwezig te zijn. Wij hadden de motie geagendeerd op dezelfde avond van de inbreng. Toen moest die namens de meerderheid van u eerst behandeld worden door het college. Wij hebben niet gekozen voor de agendering op de tiende oktober. Wij hebben destijds in juni gekozen voor direct in stemming brengen.

De heer Bosma (PVV): Het windindustriepark Pottendijk is voor onze gemeente een hoofdpijndossier geworden. Er was weinig draagvlak en alle bezwaren werden en worden terzijde geschoven. In de beantwoording door het college lezen we dat we op de middellange en lange termijn andere effecten van windturbines op bewoners of omwonenden niet kennen. Inderdaad klopt dit. Dat is ook wat de PVV verontrust. Daar zal wat ons betreft meer onderzoek naar moeten plaatsvinden. Wij zijn het eens met deze motie en zullen deze daarom steunen.

Mevrouw Kiliñçi (PvdA): De twee turbines, waar de fractie van FvD naar verwijst, zijn beide conform de verleende omgevingsvergunning en ze staan er inmiddels al. Bovendien is het niet in strijd met het Luchthavenbesluit. En volgens ons is de reactie van het college heel duidelijk.

Wij hadden dit inderdaad ook uitvoerig inhoudelijk voorbereid de vorige keer, maar wij sluiten ons aan bij de heer Linnemann, die het er net al over gehad heeft. De Partij van de Arbeid vindt dit mosterd na de maaltijd. Wij gaan daarom ook tegen stemmen.

De voorzitter: Heeft de wethouder nog behoefte aan een toelichtende reactie op de motie?

Reactie college

De heer Van der Weide (wethouder): De voorzitter wil wat tempo vanavond, dus ik wilde niet in herhaling vallen.

Besluitvorming

De voorzitter: Wij willen met elkaar wat tempo erin. Kunnen we dus overgaan tot de besluitvorming? Dat is het geval. Wie heeft er behoefte aan een stemverklaring? Niemand?

Dan breng ik deze motie in stemming. Wie is voor deze motie? Ik constateer dat dat de fracties van de PVV en Forum voor Democratie zijn. Wie is tegen deze motie? Dat zijn de fracties van Wakker Emmen, de Partij van de Arbeid, het CDA, de VVD, de SP, de ChristenUnie, D66, GroenLinks en 50PLUS. Met 34 stemmen tegen en 3 stemmen voor is deze motie verworpen.

B4. Motie ‘Kinderraad en kinderburgemeester’ (ingediend door de Partij van de Arbeid en de VVD)

Eerste termijn

Mevrouw Scheper (VVD): Wij hebben deze motie ingediend samen met de Partij van de Arbeid. We hebben uitgebreid in de commissie hierover gesproken. We zouden graag de motie in stemming willen brengen:

Motie ‘Kinderraad en kinderburgemeester’ (ingediend door de VVD en de Partij van de Arbeid)

‘De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 27 oktober 2022,

Constaterende dat

- **het college van burgemeester en wethouders bij de bespreking van het Coalitieakkoord op 2 juni 2022 heeft uitgesproken dat de participatie van inwoners van belang is;**
- **in een aantal gemeenten een kinderraad en kinderburgemeester al actief zijn;**

Overwegende dat

- **democratisch burgerschap actueel is in onze samenleving en de scholen hier ook een wettelijke opdracht voor hebben gekregen;**

- *de gemeente Emmen graag de inwoners wil laten participeren en we de jonge inwoners hierbij niet mogen vergeten;*
- *een kinderraad een oefenplaats voor democratie en een vorm van actieve participatie is waardoor zij invloed op kunnen uitoefenen;*
- *door het betrekken van en in aanraking komen met de politiek, kinderen inzicht krijgen in en ervaring opdoen met de politiek;*
- *zij bovendien kunnen aangeven wat zij belangrijk vinden in onze gemeente;*

Van mening zijnde dat

- *de gemeente een positieve bijdrage kan, en volgens ons moet, leveren aan een deel van de invulling van het democratisch burgerschap;*

En ermee rekening houdende dat

- *een oefenplaats zoals de kinderraad en kinderburgemeester in onze gemeente voor de scholen zelf niet zonder de gemeente te realiseren is;*
- *in overleg met de scholen gekeken moet worden of zij hiervoor openstaan en dit tijdens de lestijden of op andere momenten vormgegeven kan gaan worden;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om

- *actief stappen te zetten om een kinderraad en kinderburgemeester in de gemeente Emmen in te voeren;*
- *hierover overleg met de schoolbesturen in het primair onderwijs aan te gaan;*
- *de concrete plannen hiervoor en tijdlijnen kenbaar te maken aan de gemeenteraad, waarna tot definitieve vaststelling van de kinderraad en kinderburgemeester kan worden besloten;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

De heer De Jong (FvD): Het lijkt ons een heel goed idee om kinderen te leren om ook met elkaar een inhoudelijke discussie te kunnen voeren.

Hoewel ik het liefst mijn eigen dochters buiten deze discussie laat, schoten ze wel door mijn hoofd bij het overwegen of wij voor of tegen deze motie zouden stemmen. Als ik naar mijn eigen kinderen kijk, blijf ik het fascinerend vinden hoe zij hun omgeving zien en welke wensen en vragen zij hebben. Soms, als ik met ze praat, denk ik: was alles maar zo simpel en makkelijk.

Dat laatst maakt het ook een moeilijke afweging. Hoe snel verdwijnt die fantasiewereld – de ‘Studio 100’-wereld zoals ik hem thuis noem – als kinderen op regelmatige basis met een ander gaan discussiëren op een inhoudelijke manier van feiten?

Wij zullen voor deze motie stemmen, maar vinden het wel een goed idee om altijd alert te blijven op het feit dat kinderen kinderen moeten zijn.

Mevrouw Kuhl (PVV): De PVV is nog steeds blij met de motie ‘Kinderraad en kinderburgemeester’. Door nu een select groepje kinderen een groot publiek podium te geven, leer je kinderen in het basisonderwijs gelijk onderscheid. Onderscheid aanleren op jonge leeftijd is op latere leeftijd moeilijk af te leren. Daarbij komt dat veel kinderen nu kampen met psychische klachten en moeten we heel voorzichtig met hoofdjes die nog volop in de groei zijn.

Juist door samen klassikaal onderwerpen te laten bespreken, betrek je alle kindjes en creëer je gelijkwaardigheid: goed voor de ontwikkeling en stabiliteit. Bij interessante ideeën samen een brief laten opstellen aan de burgemeester, zodat die ideeën op een volwassen wijze worden meegenomen in de besluitvorming.

De heer Woltman (Wakker Emmen): Als onderwijsman en ook als raadslid van Wakker Emmen ben ik net als mijn fractie zeer enthousiast over dit plan om een kinderburgemeester en ook een kinderraad in te stellen.

Maar wij vinden het juist belangrijk dat zo veel mogelijk kinderen in aanmerking kunnen komen om dit te doen. Het democratische proces is heel belangrijk. Het sluit ook mooi aan bij waar scholen al mee bezig zijn: actief burgerschap.

Dus wij vinden het juist ook belangrijk dat we het wel zo breed mogelijk brengen. Ons voorstel zou zijn om dit via de scholen te laten verlopen, zodat ook ieder kind de mogelijkheid krijgt om hiervoor op te geven. Alleen dan is het in onze ogen ook echt democratisch.

De heer Tuik (CDA): Ja, de motie is helder en wij kunnen daar volledig mee instemmen.

Wel vonden wij de behandeling van deze motie in de commissie bijzonder. Op het moment dat er een motie wordt ingediend door de VVD en de PvdA, blijkt het college deze plannen al in ontwikkeling te hebben. Prima natuurlijk dat het college zo voortvarend aan het werk is, maar waarom wordt de raad daar niet over geïnformeerd? Het gaat wel over een kinderraad. En als je als college dit niet communiceert of nog niet zo ver bent, was het aan de initiatiefnemers van de motie chiquer geweest om dit onderwerp niet te kapen.

Maar zoals gezegd, het CDA Emmen zal voor deze motie stemmen.

De heer Koops (D66): Dank aan de fracties van de PvdA en VVD voor het indienen van deze motie.

Zoals ook verwoord tijdens de commissievergadering vinden wij het een sympathieke motie. Er is binnen onze fractie ook zeker expertise aanwezig om de uitvoering zonodig verder te brengen. Dus dat aanbod staat.

We vragen wij ons nog steeds af – ik hoorde het CDA hier net ook over – hoe nodig deze motie is, aangezien het college hier al uitvoering lijkt te hebben gegeven nog voor de motie was ingediend.

In dat kader vragen wij ons verder nog af hoe het haalbaar het nog steeds lijkt te zijn om per januari van het komende jaar al een kinderburgemeester te installeren. Wellicht kan het college dat nog toelichten.

Verder wil ik nog wel benoemd hebben dat wij het waarderen dat de PVV zich nu uitspreekt tegen het onderscheid maken tussen personen. Dus bedankt daarvoor.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): Ook de ChristenUnie is voor deze motie. Dit wel met de kanttekening bij wat de wethouder in de commissiebehandeling heeft toegezegd, namelijk dat we nog zoeken naar wat dan onze rol eigenlijk precies is. Want dat was ons grootste bezwaar bij deze motie. Anders wordt het meteen aan de overkant van deze zaal overgedragen. Maar we kunnen als raad toch zeker zelf ook een functie hebben in dit proces?

Dus met die kanttekening zijn wij voor.

Reactie college

Mevrouw Leal (wethouder): Eigenlijk om maar even met de feedback van het CDA te beginnen. U vraagt zich eigenlijk af of deze motie wel nodig is geweest omdat het college kennelijk al aan de slag is. Nou, wij hadden dit al in de Begroting staan en we hadden het al aangekondigd. Het heeft elkaar wat gekruist, dat kan gebeuren. Maar ik denk dat we alleen maar blij kunnen zijn dat we met elkaar hetzelfde willen in plaats van het te benoemen als ‘het kapen van onderwerpen’. Uiteindelijk gaat het erom dat we de kinderen vroegtijdig willen betrekken bij het democratische proces. Daar is dit een fantastisch instrument voor, lijkt mij.

Daar wil ik het ook wat dat betreft erbij laten. Ik heb inderdaad in de commissie toegezegd dat we ook willen gaan kijken hoe de rol van de raad hierin verweven zou kunnen worden. Dus u krijgt daarvoor nog een uitnodiging om daarover met ons in gesprek te gaan.

Wat mij betreft is het twee duimen omhoog. We gaan aan de slag, we zijn aan de slag en we gaan er met elkaar iets moois van maken.

De voorzitter: U gaat wel snel. Er was nog een opmerking vanuit de PVV en de heer Koops vroeg of het überhaupt in tijd te realiseren was.

Mevrouw Leal (wethouder): U hebt gelijk, inderdaad. Het is kort dag, dat ben ik met u eens. Volgens mij is het de bedoeling dat we volgende week al een campagne starten voor het werven van de kinderburgemeester. Dus het gaat ons lukken.

En met betrekking tot de kritische noot van de PVV over het betrekken van kinderen: eigenlijk sluit ik me aan bij wat de heer Woltman hierover zei. We willen juist hiermee, door het via de scholen te laten lopen – dat heb ik in de commissie ook wel benoemd – zo veel mogelijk kinderen laten meedoen en juist niet een select groepje, maar het breed aanvliegen.

Tweede termijn

Mevrouw Louwes (PvdA): Nou ja goed, ik wil toch even namens de VVD en de Partij van de Arbeid aangeven dat we heel blij zijn met de steun die we nu voor deze motie hebben gekregen. We merken ook dat het heel erg leeft bij iedereen. Tenminste, het grootste deel van de kinderen wordt zo echt bij het democratisch proces betrokken. Dus daar zijn wij heel erg blij mee, bedankt.

Besluitvorming

De voorzitter: Anderen nog? Niet? Zullen we de motie voor een stemverklaring in stemming brengen? Ja? Wie heeft er behoefte aan een stemverklaring? Niemand?

Dan brengen we deze motie in stemming. Wie is voor de motie? Dat zijn de fracties van Wakker Emmen, de Partij van de Arbeid, het CDA, de VVD, de SP, de ChristenUnie, D66, GroenLinks, Forum voor Democratie en 50PLUS. Wie is tegen? Dat is de fractie van de PVV. Met 35 stemmen voor en 2 stemmen tegen is deze motie aangenomen.

B5. Motie ‘Uitbreiding energietoeslag’ (ingediend door GroenLinks en de SP)

Eerste termijn

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Vooral omdat in de commissie bleek dat veel partijen het er wel mee eens waren dat er zorgen zijn over mensen die in financiële problemen zitten. Alleen, de mening verschilde over hoe we deze mensen kunnen helpen.

Het beschikbaar stellen van de energietoeslag een grotere groep mensen is onzes inziens de beste manier om snel en uitvoerbaar onze inwoners te helpen. Het argument was dat het veel geld zou gaan kosten. Maar het is minder dan het geplande calamiteitenfonds van het college van 7,9 miljoen. Dus een deel daarvan zou gebruikt kunnen worden bij het uitvoeren van onze motie.

Vanuit het Rijk zijn er nu plannen gemaakt om het MKB te voorzien van steun. Dat is ook al iets waarbij onze overtuiging is dat de doelgroep waar wij nu deze motie voor inzetten, eigenlijk tussen wal en schip dreigt te raken en nu in de problemen komen. Zij kunnen niet wachten op eventuele uitwerkingen van het fonds volgend jaar.

Motie ‘Uitbreiding energietoeslag’ (ingediend door GroenLinks en de SP)

‘De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 27 oktober 2022,

Overwegende dat

- *de energielasten van mensen tot nu toe en naar verwachting blijven stijgen;*
- *een groot aantal inwoners dat nu geen recht heeft op de energietoeslag, een sterk negatief effect ondervinden op hun vaste lasten;*
- *deze mensen in ernstige schuldenproblematiek dreigen te komen;*

Constaterende dat

- *de rijksoverheid een eenmalige energietoeslag beschikbaar heeft gesteld voor huishoudens ter compensatie van hun energiekosten;*
- *de gemeente in grote mate de vrijheid heeft om middelen voor armoedebestrijding naar eigen inzicht in te zetten;*
- *meerdere gemeenten in Nederland een grens hanteren van 150 procent van de bijstandsnorm als inkomensgrens voor huishoudens om de energietoeslag toe te kennen;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om

- *de energietoeslag in de gemeente beschikbaar te stellen aan huishoudens met een inkomen tot maximaal 150 procent van de bijstandsnorm;*

En gaat over tot de orde van de dag.’

De heer Wittendorp (CDA): Ook het CDA maakt zich grote zorgen over hoe onze inwoners de energierekening gaan betalen. Daarom hebben wij in de BM&E-vergadering van september hier vragen over gesteld.

Wij kunnen wel zeggen dat wij het volledig eens zijn met de overwegingen en de constatering in de motie. Wij vinden ook dat wij iets moeten doen. Wij weten en wij zien dat er meerdere gemeenten zijn

die het percentage van 120 optrekken. Wij hebben echter wel grote twijfels of Emmen dat ook moet doen zoals in het verzoek van de motie staat.

Het door het college aangekondigde calamiteitenfonds volgens het CDA ook de inwoners die energiearmoede ervaren, ondersteunen. Maatwerk is hier wellicht beter op zijn plaats.

Aanstaande dinsdag praat het college ons bij op een informatieavond over energiearmoede. We willen deze informatie eerst tot ons nemen en vervolgens dit bij de begrotingsvergadering verder bespreken.

Op dat moment kunnen we het ook hebben over de dekking.

Daarom stemmen wij niet voor deze motie.

Mevrouw Louwes (PvdA): Ja, de urgentie voelen we denk ik allemaal in deze raadszaal. Dat er iets moet gebeuren, dat vinden we denk ik ook allemaal in deze raadszaal. Dat was ook de reden waarom wij als Partij van de Arbeid bij de Kadernota het college vroegen om eens bezig te gaan met een plan. Want dit gaat niet goed op deze manier. Het is heel fijn dat het college daar ook voortvarend mee aan de slag is gegaan.

Het raakt me dan wel op het moment dat GroenLinks ook aangeeft dat het een groter bereik heeft en mensen tussen wal en schip raken. Ik denk dat juist door maatwerk toe te passen, mensen helemaal niet tussen wal en schip gaan raken.

Dit is een generieke maatregel die voor iedereen geldt. Er zijn mensen die een energiecontract hebben. Er zijn mensen die een nul-op-de-meter-woning hebben. Natuurlijk is dit uitvoeringstechnisch misschien wel heel erg gemakkelijk, maar dan juist zullen er mensen tussen wal en schip gaan raken.

Dat is de reden waarom wij deze motie niet zo'n heel goed idee vinden en dus ook niet voor deze motie zullen stemmen. Wij zijn echt van het principe maatwerk en daar waar het nodig is, inzetten waar de behoefte heel groot is. En we wachten graag op de informatiebijeenkomst die afgekondigd is, zodat we horen hoe de invulling van het noodfonds eruit gaat zien.

De heer Koops (D66): Dank aan GroenLinks en de SP voor het indienen van deze motie.

Zoals verwoord tijdens de commissievergadering vinden wij het een sympathieke motie over een actuele kwestie. Maar het is wat ons betreft de foute oplossing voor die kwestie. Het kost ons heel veel geld, waarbij wij bovendien verwachten dat de uitvoeringskosten nog flink hoger zullen uitvallen.

Daarom geven wij de voorkeur aan maatwerk, bijvoorbeeld door de regels van de bijzondere bijstand te verruimen. Op die manier bereik je veel gerichter de mensen die het nodig hebben, ook bijvoorbeeld de werkende armen. Immers, 150 procent is ook maar een grens en daar zullen ook mensen onder vallen die dit extra bedrag niet nodig hebben. Er zullen mensen buiten vallen die dit juist wél nodig hebben.

Verder willen wij het behouden dat mensen blijven inzetten op verduurzaming, om de energierekening omlaag te brengen. Zoals het ook goed is ondervangen door de maatregel van de rijksoverheid. Vandaag lazen wij bijvoorbeeld dat uit onderzoek van I&O Research blijkt dat Nederlanders steeds vaker duurzame keuzes maken. Wat ons betreft is dat ook zeker een compliment voor onze klimaatminister.

Kortom: als we al een dergelijke zak met geld gaan uitgeven, kan dat wat ons betreft in een noodfonds worden gestopt, dat dan ook juist ingezet dient te worden voor verduurzamingsmaatregelen die ook op de lange termijn de energierekening omlaag brengen.

De heer De Jonge (VVD): Ik zal het kort houden. Wij kunnen ons prima vinden in de beantwoording van het college. Wij zullen tegen deze motie gaan stemmen. Wij zijn benieuwd naar de maatwerkvoorziening en het calamiteitenfonds.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Wij hebben behoorlijk in twijfel verkeerd. Maar als 50PLUS hebben we toch gezegd dat uit dat calamiteitenfonds ouderen en minderdraagkrachtigen een aanvraag moeten indienen. Er zijn vele ouderen en minderdraagkrachtigen die niet eens een computer hebben.

Vandaar dat wij in dit geval voor de motie zullen stemmen, omdat we van mening zijn dat we met het aanvragen via dat calamiteitenfonds niet de juiste mensen bereiken.

Mevrouw Louwes (PvdA): Meneer Kasteleijn, wat ik niet zo begrijp, is dat hij de argumentatie gebruikt waarin hij aangeeft dat het moeilijk om het aan te vragen. Volgens mij is het heel erg simpel

om het aan te vragen. Ook nu is het simpel aan te vragen. Dus waar zit het verschil tussen 130 procent en 150 procent of een maatwerk aanvraag? Want volgens mij werken al die dingen op dezelfde manier. Dus ik begrijp niet helemaal goed wat u nu bedoelt met uw eigen argumentatie om wel of niet voor de motie te stemmen.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Ja, het is zo dat op dit moment die 120 procent gewoon wordt bepaald op basis van de mensen die een sociaal minimum hebben – plus 20 procent dan. Bij dat calamiteitenfonds moet je gewoon een computer hebben en dat gaan aanvragen. Ja, ik kijk dan naar de ouderen en de andere mensen die het aanvragen. In onze optiek zullen niet de juiste mensen dat doen. Ja, er is een aantal mensen dat wel uit dat fonds kunnen aanvragen. Maar heel veel mensen zullen dat ook niet doen. Ik denk zelfs dat als dat nu wel zo zou zijn – volgens mij is dat niet zo – voor die 120-procents-norm lang niet door al die mensen wordt aangevraagd. Want dat komt naar mijn idee gewoon automatisch. Maar dat weet de wethouder verder wel.

Mevrouw Louwes (PvdA): Nou, volgens mij weet ik dat ook. Want daar hebben we het al vaker over gehad in deze raadszaal. Als je boven een bepaald percentage zit, je er niet mee bekend bent, je een Wbb-uitkering hebt, je gewoon een klein inkomen hebt en je ook tot 120 procent van de bijstandsnorm komt, dan moet je het nu ook aanvragen. Dus die mensen vragen nu ook aan. Want dat is gewoon niet in beeld wat we hier hebben. Alleen de bijstandsgerechtigden kennen we hier, maar de rest kennen we natuurlijk niet. Dus gaat dat nu naar 150 procent, dan zal iedereen dat moeten aanvragen op dezelfde manier waarop dat ook aangevraagd moet worden binnen het calamiteitenfonds. Dat wilde ik u nog even meegeven voor uw overweging.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Nou, dan ben ik toch wel heel benieuwd. Dat calamiteitenfonds is er volgens mij nog niet. Dat moet nog komen. En hoe dat aangevraagd zou moeten worden, is ook nog niet helemaal duidelijk. Daarbij denk ik dat het volgens mij lastiger is. Kijk, de grens op 150 procent zetten is volgens mij eenvoudiger te beredeneren en makkelijker te verwerken dan bij het calamiteitenfonds, dat dus heel veel maatwerk vergt. Dus volgens mij is daarvoor een stuk lastiger aan te vragen dan voor deze ophoging van de energietoeslag.

Mevrouw Louwes (PvdA): Ja, het wordt wel een heerlijk technische discussie op deze manier. Volgens mij moeten dat ook niet doen. Maar ik denk dat het erom gaat dat het niet uitmaakt voor welke constructie je kiest. Er zal te allen tijde iets aangevraagd moeten worden en er zullen papieren of gegevens overgelegd moeten worden. En welke constructie je daar ook voor kiest, mijn vraag aan de heer Kasteleijn was er vooral op gericht dat hij een afweging heeft gemaakt op basis van dat hij denkt dat het makkelijker is om de norm naar 150 procent te laten gaan. Daarmee wilde ik aangeven dat ik denk dat het niet uitmaakt. Dat was het punt dat ik wilde maken.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Ik begrijp wat u zegt. Maar aan de andere kant, van dat calamiteitenfonds is nog niets bekend. Tenminste niet bij mij.

Mevrouw Velzing (Wakker Emmen): Ik ga de commissievergadering niet overdoen. Wij hadden als standpunt zoals dat destijds ook door mij is verwoord, dat we vinden dat deze discussie bij de Begroting thuishoort.

Ik wil nog wel meegeven dat ik mij eigenlijk wel goed kan vinden in zoals de heer Wittendorp zojuist zijn verhaal deed. Dat is eigenlijk wel een beetje gevoel van de fractie van Wakker Emmen. Dus wij zijn heel benieuwd waar de wethouder volgende week mee komt.

Reactie college

De heer Wanders (wethouder): Ik heb geen behoefte een toelichting te geven op onze brief. Wellicht wel ter geruststelling van een aantal wat uitingen van vrees. Ik hoorde GroenLinks iets zeggen over wachten op een fonds voor volgend jaar. Volgens mij heeft de raad een stuk gehad waarin de Begroting en de Bestuursrapportage voor dit jaar staan. De vorming van het fonds is opgenomen in de Bestuursrapportage van dit jaar, zodat we ook nog dit jaar tot actie kunnen overgaan. Daarom

proberen we dinsdagavond aanstaande u in ieder geval mee te nemen in de kaders in hun totaliteit waaraan we nu zitten te denken.

Ik wil ook toch wel een kleine correctie maken op de berekening van GroenLinks als het gaat over het calamiteitenfonds. Het past één keer daarin: ja, we hebben ook het streven met elkaar om te kijken naar maatschappelijke instellingen, sportverenigingen et cetera. Daar hebt u dan aanvullend budget voor nodig, gok ik zo. Uitvoeringstechnisch is het namelijk nog wel een flinke klus. Want inderdaad, het zal aangevraagd moeten worden. Dat moet namelijk altijd voor de groep boven de norm van 110 procent, behalve dan die mensen die bij ons bekend zijn vanuit de Participatiewet dan wel vanuit de Sociale Verzekeringsbank met een aanvullende inkomensvoorziening. Daar hebben wij een lijst van gekregen, de rest is allemaal op aanvraag en die wordt afgehandeld die hier daarvoor aan het werk zijn. Dat is een afdeling die wij fors hebben uitgebreid. Op het moment dat wij de doelgroep verder gaan uitbreiden, zal dat ook moeten plaatsvinden.

En het eenmalige karakter: daar hebben wij in de brief ook over geschreven dat volgend jaar ook wordt voorzien in de energietoeslag. Als GroenLinks ook dan deze grens zou willen hanteren, dan hebben we twee keer het calamiteitenfonds en daarmee zult u dan ook zelf het geld erbij moeten zoeken.

Even in reactie op de heer Kasteleijn: de aanvraag zal dus altijd moeten, ook als wij naar 150 procent gaan volgens de motie. In die zin lost dit uitvoeringstechnisch en vanuit de makkelijke toegankelijkheid voor de mensen niet veel op. Als dat uw vrees is, dan is dat mijn antwoord. Wij kunnen namelijk niet ambtshalve toekennen aan een groep mensen die wij niet kennen.

Tweede termijn

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Zonder hier een hele technische discussie over berekeningen en al die middelen te voeren: het calamiteitenfonds is groter dan het voorziene budget van het college. Wij zijn nog een keer te rade gegaan bij de gemeente Utrecht over het budget dat daar is uitgetrokken. Dat college zet inderdaad in op 100 procent en dan kom je een wat grotere kostenpost, die nog steeds niet het hele fonds omvat. Het blijkt wel – dat is ook in Utrecht het geval – wat wij hebben meegekregen, namelijk dat zeker niet de 100 procent de aanvraag zal doen. Van de energieknip is volgens mij ook niet voor niets 70.000 euro overgebleven, omdat niet iedereen een aanvraag daarvoor doet. Dus wij vinden het wel op grote voet staan met dat het college hier van een heel groot budget uitgaat. Dat vinden wij jammer.

Maar nogmaals, dan krijg je een hele discussie over de gelden. En wij kiezen ervoor om een gedeelte van dat fonds hiervoor te besteden.

De voorzitter: U hoeft het college niet te overtuigen, volgens mij moet u de andere raadsleden overtuigen. Het college heeft zijn eigen standpunt daartegenaan gezet. Volgens mij is het nu het idee dat u uw mederaadsleden overtuigt, want daartoe wilt u immers uw motie in stemming brengen.

De heer Meijer (VVD): Mevrouw Van der Woude vraagt dus eigenlijk een regeling waarvan ze er niet van uitgaat dat die niet voor 100 procent wordt opgemaakt omdat mensen dat niet aanvragen. Maar wij moeten hier als raad natuurlijk ergens een beslissing over nemen. Dan kun je er niet van uitgaan dat mensen niet aanvragen. Dat is natuurlijk een heel wankel financieel voorstel dat u nu doet.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Je gaat dan inderdaad bij het budget uit van de mogelijkheid van een 100 procent, dat nog steeds niet het hele calamiteitenfonds beslaat. De realiteit leert ons – dat blijkt ook uit navraag onder andere bij Utrecht – dat je eigenlijk bij geen enkel fonds een 100 procent aanvraagdekking hebt. Dat is dus een realistisch gegeven.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Ik vraag mij af of het verstandig is van mevrouw Van der Woude om het nu in stemming te brengen. Misschien is het goed om de motie aan te houden totdat we meer informatie hebben.

Reactie college

De heer Wanders (wethouder): De discussie hebben we zonet gehad over het bereik. Ik geef u nog een keer in overweging dat we binnen de 120-procentsgroep ruim 80 procent van de mensen op dit

moment hebben bereikt. Laten we niet 100 procent halen, maar 80 procent, dan zitten we nog op een miljoen of vijf – even snel uitgerekend – plus de uitvoeringskosten à 3.500 geschatte aanvragen die moeten worden verwerkt. Ik blijf erbij dat het college in die zin in de rekensom een duidelijk beeld heeft geschetst over dit jaar en daarbij de vraag nog steeds ligt voor volgend jaar. Dan is het calamiteitenfonds voor alle doeleinden die u ook als raad aan ons in het verzoek hebt meegegeven, uitgeput.

De voorzitter: Dank u wel. Dat waren de beraadslagingen. Ik ga even naar de indieners van deze motie, GroenLinks en de SP. Wat stelt u voor?

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Wij willen het graag in stemming brengen.

Besluitvorming

De voorzitter: Dat is uw goed recht.

We doen het weer net als voorheen. Het gaat om de motie rondom de energietoeslag. Wie heeft er behoefte aan een stemverklaring? Niemand.

Dan gaan we naar de stemming. Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van GroenLinks, de SP en 50PLUS. En voor de volledigheid: wie is tegen deze motie? Dat zijn de fracties van Wakker Emmen, de Partij van de Arbeid, het CDA, de VVD, de PVV, de ChristenUnie, D66 en Forum voor Democratie. Daarmee is de motie verworpen met 33 stemmen tegen en 4 stemmen voor.

B6. Motie ‘Verbreken stedenband Shangluo’ (ingediend door GroenLinks)

Eerste termijn

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Volgens mij staan de meeste motiveringen al in de motie. Eigenlijk alleen nog een heel korte toevoeging. Afgelopen week was maar weer eens in de actualiteit wat China ook doet in het buitenland. Dit motiveert ons eigenlijk nog meer om zo snel mogelijk deze stedenverband te verbreken.

Motie ‘Verbreken stedenband Shangluo’ (ingediend door GroenLinks)

‘De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 27 oktober 2022,

Constaterende dat

- *een stedenband vaak het tonen van vriendschap, het kennismaken van elkaar cultuur of ontwikkelingssamenwerking tot doel heeft;*
- *volkerenmoord ofwel genocide een van de ergste misdaden tegen de menselijkheid is;*

Overwegende dat

- *er voldoende bewijs is dat China actief genocide pleegt op de Oeigoerse minderheid in de provincie Xinjiang;*
- *één miljoen Oeigoeren vastzitten in Chinese strafkampen;*
- *het journalistiek platform Follow The Money in het artikel ‘Achter stedenbanden met China schuilt propagandaclub van de Partij’ laat zien dat alle stedenbanden met China worden gecoördineerd en gestuurd door de vriendschapsassociatie CPAFFC;*
- *CPAFFC zich voordoet als een ‘ngo’ (non-governmental organisation), maar wordt gesubsidieerd door de Chinese overheid en nauw is verwezen met de Chinese bestuurlijke top;*
- *de gemeente Emmen op dit moment een stedenband onderhoudt met Shangluo;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om

- *zo snel mogelijk de stedenband met Shangluo te verbreken;*

En gaat over tot de orde van de dag.’

De heer De Jong (FvD): De motie ‘Verbreken stedenband Shangluo’: het maken van een statement. Lezende de motie van GroenLinks en horende de reacties van de andere partijen over deze stedenband zetten je aan het denken. Bereik je er iets mee? Door je het voor een ander of doe je het voor jezelf?

Doe je het voor je eigen gemoedstoestand? Doe je het om jezelf in het morele zadel te kunnen helpen? Toch afwegingen die elke keer door het hoofd bij de keuzes die je maakt.

Bij deze motie liepen wij vast. De Chinese overheid pleegt misdaden op de Oeigoerse minderheid. Als ik kijk naar het materiaal en de bewijzen die mij onder ogen zijn gekomen: dit klopt. Maar niet alleen tegen de Oeigoeren, ik denk ook dat deze zinsnede in de motie precies hetgeen is waar wij op vastlopen. Xinjiang, waar de Oeigoerse bevolking woont, en Shangluo is een kleine drieduizend kilometer van elkaar verwijderd. Maar goed, om een statement te maken is hier ook een vlag van een vreemde mogendheid bij het gemeentehuis opgehangen. Dus ja, ook dat zou kunnen.

Wat kan ik over Shangluo, een stad met bijna tweeënhalf miljoen inwoners – en voor zover ik heb kunnen lezen geen inwoners uit de Oeigoerse gemeenschap, maar goed – terugvinden van achter mijn computer in Nederland?

Dan het CPAFFC. Echt, ik heb deze repliek geschreven toen ik nog geen last van mijn stem had. Toen was het nog niet te lastig uit te spreken, maar goed. Er zijn in Nederland genoeg ngo's die met subsidie van de Nederlandse overheid zich ook bemoeien met de wetgeving in Nederland. Je zou jezelf de vraag kunnen stellen of de ene hand de andere wast. Overigens heb ik op de website van het CPAFFC niks kunnen vinden over Nederland, laat staan Emmen. Op Wikipedia wel: ook in het vereenvoudigde Chinees staat deze stedenband wel genoemd met een kleine verwijzing naar Emmen.

Wij zouden heel graag het verzoek willen doen aan GroenLinks, ondanks de motie nu al heel lang loopt, om een aanpassing te doen in de tekst waarin we de Oeigoeren veranderen ten aanzien van de misdaden die China pleegt op hun inwoners en onderdanen. Dan kunnen wij de motie steunen. Met alleen deze zinsneden zullen wij helaas tegen moeten stemmen.

De heer Woltman (Wakker Emmen): Zoals in de commissievergadering al gezegd, staan wij achter de brief van het college en daarom zullen wij tegen deze motie stemmen.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Ook wij zullen tegen stemmen. Wij zijn meer voor om het rustig dood te laten bloeden. Dit is een verkeerde woordspeling, besef ik nu. Maar we zijn tegen, laat ik het zo zeggen.

Mevrouw Gommer (CDA): In de commissievergadering is dit ook al goed besproken. Wij ervaren een aantal dilemma's om tot een besluit te komen. Het is altijd belangrijk om in gesprek te blijven. Als je de band verbreekt, ben je niet meer in gesprek.

Maar wij hebben ook niet de illusie dat wij de situatie daar niet gaan verbeteren als Emmen daar het gesprek aangaat. Maar als een gesprek, in welk klein verband dan ook, dan zou je dat moeten doen. Dan heb je ook nog de mogelijkheid om een statement te maken. Een enkel statement doe je voor jezelf. Dat helpt alleen als je een gezamenlijk statement doet. Maar dat is weer niet de beleidslijn van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Die beleidslijn is gericht op het openhouden van de dialoog en het advies om de relaties met China te behouden. Voor die lijn is ook iets te zeggen.

Want ons triggerde, is het feit dat waar wij een paar stedenbanden hebben, dat voor steden in China anders is. Veel steden en provincies hebben tientallen banden, misschien wel honderden, met het Westen. Dan wordt het daar gezien als een statussymbool dat kan bijdragen aan het handhaven van de situatie in China. Wij kunnen er wel aan bijdragen dat dat vermindert.

Deze dilemma's moet elk raadslid voor zichzelf afwegen en dat doen de CDA-raadsleden ook. Dat leidt er dan ook toe dat de CDA-fractie verdeeld zal gaan stemmen.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ik knoop graag even aan bij de woorden van mevrouw Gommer. Juist dat laatste, dat juist in China zo'n stedenband politiek wordt geëxploiteerd terwijl wij er hier eigenlijk helemaal niets van merken. De afgelopen tien jaar hebben we er ook nauwelijks iets van gemerkt, behalve een groep Chinezen die de oude dierentuin wel wilde overnemen. Destijds hadden wij al gemengde gevoelens over de hele kwestie, toen het verzoek in behandeling werd genomen en wij daar een besluit over moesten nemen.

Het is nou één keer een land dat het liefst zelf naar buiten toe wel alles laat weten wat ze ervan vinden en hoe ze vinden dat de wereldorde moet zijn. We hebben daar afgelopen week ook alweer staaltjes van gezien met die grote politieke vergadering. Het is een enorm systematisch geleid land waar geen ruimte is voor meningen buiten de kaders van (vooral) de heren die op het podium zitten. Wij

benoemen in dat kader – dat noemde de woordvoerder van FvD ook al – dat niet alleen de Oeigoeren, maar ook de anderen worden onderdrukt. Daarom zijn wij er wel klaar mee – om het maar zo te zeggen. Van ons mag de stedenband worden verbroken. Wij denken niet daar in China één traan over gelaten zal worden.

Mevrouw Scheper (VVD): Wij zien op dit moment geen noodzaak om een statement te maken, mede omdat er geen actieve band is met Shangluo. Daarom steunen wij deze motie niet.

De heer Koops (D66): Dank aan GroenLinks voor het indienen van deze motie.

Tijdens de commissievergadering hebben wij ons standpunt goed kunnen verduidelijken. Wij steunen deze motie namelijk van harte. Wij hebben bovendien aangetoond dat de motivatie van het college – dat de beleidslijn van het ministerie van Buitenlandse Zaken en het advies van de VNG voorschrijven om de stedenband niet te verbreken – simpelweg niet klopt. Dat staat namelijk niet in die stukken. Daarmee wil ik de laatste vraag van GroenLinks nog maar eens herhalen, ook voor de twijfelaars: wat zou er voor uw fractie dan wel nodig zijn om een stedenband verbreken als de vervolging van de Oeigoeren en andere mensenrechtenschendingen in China niet genoeg zijn?

Misschien dat het volgende punt uit het verhaal, dat in 2022 een Pulitzer-prijs won, van een moeder van drie kinderen uit de regio, u indien nog nodig van gedachten kan laten veranderen. Ik quote: *'In een Oeigoerse woonwijk werd eerst op 300 meter afstand een politiebureau gebouwd. Daarna werden wij gedwongen een app op onze telefoon te installeren, waarna wij meteen gebeld werden elke keer wanneer wij over het geloof spraken. Ook werden wij gearresteerd als de politie ook maar iets in onze huizen vond wat verband hield met de islam. Daar hield het niet op. Oeigoeren werden vervolgens ook willekeurig gearresteerd en ondervraagd, bijvoorbeeld over vakantie-reizen en het aantal kinderen en afgevoerd naar internerings- en detentiekampen. In die kampen werden onze vingerafdrukken en portretfoto's afgenomen en bij vrouwen bijvoorbeeld ook vaginaal onderzoek gedaan. Verder sliepen wij met wel dertig personen in een cel waarbij slapen en staan moesten worden afgewisseld binnen de groep omdat er niet genoeg ruimte was. Onze haren werden afgeknipt en we moesten tot vier à vijf uur per dag naar speeches van het staatsbureau luisteren. Ik kreeg ooit eens klappen omdat ik mijn brood deelde met een oudere vrouw met diabetes.'*

Voorzitter, ik kan nog wel even doorgaan, maar het punt is denk ik gemaakt. Deze vrouw heeft uiteindelijk na 63 dagen het kamp kunnen ontvluchten en later ook China. Dit nadat ze eerst nog gedwongen gesteriliseerd was. De schattingen over het aantal Oeigoeren in deze kampen lopen uiteen van één tot drie miljoen. Laten we er alstublieft alles aan doen om dat ten einde te brengen.

De heer Mulder (PvdA): Ik ga de commissie niet overdoen. Daar heb ik een betoog gehouden volgens mij: daar sta ik en daar staan wij nog steeds achter. Uit dat betoog herhaal ik het laatste zinnetje. Laat één ding glashelder zijn: de Partij van de Arbeid is mordicus tegen elke vorm van mensenrechtenschending. De grote vraag is alleen hoe je hier zo goed mogelijk mee omgaat. Daarbij kent onze fractie wel verschillende meningen. Ieder voor zich heeft dus in die zin daar een afweging over gemaakt en zo zullen wij dan ook gaan stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Dat waren de bijdragen in de eerste termijn? Even terug naar mevrouw Van der Woude, er was nog een suggestie gedaan. Dat ging om een soort redactie van de tekst. Misschien kunt u daar nog even op reageren? Daarna ga ik even naar de wethouder.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Wij danken in ieder geval de sprekers en ook de heer De Jong van Forum voor Democratie. Waar wij hem in tegemoet zouden kunnen komen, is de toevoeging van de misstanden die er in China plaatsvinden. Dan is er in ieder geval de toevoeging waar hij op zinspeelt, omdat er in China inderdaad op grote schaal schendingen plaatsvinden van mensenrechten.

De voorzitter: Ja, dus dat moet inbegrepen worden in de constatering. Dat bedoelt u, ja. Oké. Wie nog meer? Ja, voldoende zo in eerste termijn? Ja? Oké, ik zie een beetje gebarentaal die daarop wijst. Wethouder Rink.

Reactie college

De heer Rink (wethouder): Volgens mij zijn er geen vragen gesteld, alleen meningen gegeven.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Wie nog in tweede termijn? Dat is niet het geval. Zullen we kijken of er stemverklaringen gegeven kunnen worden? Dan brengen we dit in stemming in de wetenschap dat een aantal fracties heeft aangegeven dat er soms wel wat wisselend wordt gestemd. De heer Wittendorp.

De heer Wittendorp (CDA): Het is mij niet helemaal duidelijk wat de wijziging of aanvulling is. Of gaat u dat nog herhalen?

De voorzitter: Nou ja, ik nam hem even mee met de constatering. Maar misschien kunt u het nog even herhalen. Hoe dan ook, het verzoek in de motie blijft hetzelfde, dat is even de kern van het verhaal. Misschien mevrouw Van der Woude nog even, want de constatering waren wat verruimd, dacht ik, hè?

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): De aanvulling die vanuit Forum is voorgesteld, zijn de misstanden die er in China op brede schaal plaatsvinden bij de onderdrukking van de bevolking.

De voorzitter: Ja, dus dat is meer het verhaal eromheen. Maar de kern is zo snel mogelijk de stedenband met Shangluo verbreken. Dat is even de kern. Voldoende in de beraadslagingen? Ja? Mevrouw Kiliñci.

Mevrouw Kiliñci (PvdA): Ja sorry, om dit nog een keer te herhalen. Maar het is mij nu nog steeds niet duidelijk. Betekent dat dat u de woorden van de heer De Jong overneemt, dat er meerdere mensenrechtenschendingen plaatsvinden in China? Of laat u de Oeigoeren staan in de motie? Dat is eigenlijk mijn vraag.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Het is een 'en-en'. Dus de Oeigoeren blijven staan en de aanvulling van de overige mensenrechtenschendingen.

De voorzitter: Een bredere aanduiding van de mensenrechtenschendingen, dat is even de kern van het verhaal. Maar de bullet dat rond de 1 miljoen Oeigoeren vastzitten in Chinese strafkampen, blijft in ieder geval staan. Is daarmee dit punt helder? Ja?

Besluitvorming

De voorzitter: Voorstel is dat er nu tijd is voor stemverklaring. Bij de stemming straks houd ik wel even in de gaten dat een aantal fracties heeft aangegeven dat men wisselend gaat stemmen binnen de fractie. Akkoord? Wie heeft er nog behoefte aan een stemverklaring? Eerst van meneer Koops.

De heer Koops (D66): Wij stemmen uiteraard voor. Maar mocht deze motie het niet halen, dan hopen wij regelmatig van het college te horen hoe dan precies de mensenrechtensituatie in China aan de kaak wordt gesteld als die stedenband wel in stand blijft.

De voorzitter: Geen andere stemverklaringen?

Dan gaan we voor de helderheid even stemmen per fractie, dat is wel even handig. Anders loopt het fout. Het gaat over de motie om het college te verzoeken de stedenband met Shangluo zo snel mogelijk te verbreken. Wie is voor deze motie? Dat is van de Partij van de Arbeid het lid Kiliñci, van het CDA de leden Wittendorp en Tuik en de hele fracties van de SP, de ChristenUnie, D66, GroenLinks en Forum voor Democratie. Wie is tegen? Dat zijn de overige zes leden van de Partij van de Arbeid en de overige twee leden van het CDA en voorts de voltallige fracties van Wakker Emmen, de VVD, de PVV en 50PLUS. 27 stemmen tegen en 10 stemmen voor: daarmee is deze motie verworpen.

B7. Motie ‘Kleine windmolens’ (ingediend door CDA, 50PLUS, VVD, SP, D66, ChristenUnie en GroenLinks)

Eerste termijn

De heer Wittendorp (CDA): Wij willen graag een motie vreemd aan de orde van de dag indienen. Deze wordt ingediend namens 50PLUS, de VVD, de SP, D66, de ChristenUnie, GroenLinks en het CDA.

Deze motie over kleine windmolens, ook wel ‘erfmolens’ genoemd, moet het mogelijk maken dat bedrijven in het land- en tuinbouwgebied een kleine windmolen kunnen plaatsen om energie voor eigen gebruik op te wekken. Op veel schuren en stallen zijn al zonnepanelen geplaatst. De energie die daarmee wordt opgewekt, kan een goede aanvulling zijn met kleine windmolens. Een aanvulling met name in de winter, zodat deze bedrijven verder kunnen groeien naar een volledige zelfvoorziening wat hun energie betreft. Een duurzame energieproductie voor elke dag en met name ook voor elk seizoen. De motie is vooraf gedeeld met alle fracties en is ook geplaatst in iBabs. Dus het lijkt mij niet nodig dat ik daar iets uit voorlees, tenzij u daarop staat, voorzitter.

De voorzitter: Nee hoor, dat gaat zo zeker lukken. In de kern gaat het om het opstellen van de beleidsnotitie die het plaatsen van kleine windmolens op land- en tuinbouwgebieden in de gemeente Emmen mogelijk maakt:

Motie ‘Kleine windmolens’ (ingediend door CDA, 50PLUS, VVD, SP, D66, ChristenUnie, GroenLinks)

‘De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 27 oktober 2022,

Constaterende dat

- *de energietransitie in de land- en tuinbouw in de gemeente Emmen voortvarend ter hand wordt genomen;*
- *de nadruk bij deze energietransitie ligt op ‘zon op dak’;*
- *veel agrariërs aanvullend op de energie van de zonnepanelen een kleine windmolen willen plaatsen om energie voor eigen verbruik op te wekken op de momenten dat de wind waait en agrariërs zo ook in de winter beschikking hebben over duurzame stroom;*
- *in de Strategienota Emmen, vastgesteld in december 2021, het faciliteren van duurzame energieproductie als een van de ambities wordt genoemd;*
- *in het Coalitieakkoord de coalitiepartijen aangeven, ondernemers te willen stimuleren om in te zetten op duurzaamheid;*
- *steeds meer gemeenten hun agrariërs de mogelijkheid bieden, een kleine windmolen te plaatsen;*

Overwegende dat

- *kleine windmolens met een ashoogte van 15 meter ruimtelijk goed kunnen worden ingepast in een agrarische omgeving;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om

- *een beleidsnotitie op te stellen die het plaatsen van kleine windmolens bij bedrijven in de land- en tuinbouwgebieden in de gemeente Emmen mogelijk maakt;*
- *deze beleidsnotitie binnen een half jaar nadat de motie is aangenomen tot vaststelling aan de raad aan te bieden;*

En gaat over tot de orde van de dag.’

De heer Linnemann (Wakker Emmen): Het standpunt van Wakker Emmen omtrent windmolens is natuurlijk bekend. Maar dit is een iets ander verhaal, het zijn heel andere windmolens. Ik ken ze zelf ook, ze worden ook in Groningen gebouwd. We hebben van de tuinders gehoord dat daar behoefte aan is. Dat snappen we ook enigszins.

Het onderzoek ernaar speelt al een tijdje en wat nu voorligt, is de vraag om een beleidsnotitie te maken. Bij de laatste bijeenkomst in Erica werd die vraag ook door de tuinders gesteld. Toen werd gesteld dat het op dit moment niet mogelijk was, omdat er geen beleid is.

Dus ja, we snappen dat er daarom uiteindelijk eerst een beleidsnotitie gemaakt moet worden. Dat is wat hier voorligt. Daar kunnen we ons in vinden. We zullen volgend jaar, als die beleidsnotitie klaar is, die kritisch bekijken op wat er wel en niet mogelijk is. Maar voor nu kunnen we hiermee instemmen.

De heer Bosma (PVV): De fractie van de PVV ziet niks in een wildgroei van kleine windmolens. Ook kleinere molens kunnen geluidsoverlast geven en het uitzicht bederven.

En wat betreft duurzaamheid, die veel partijen hoog in het vaandel hebben staan, blijkt volgens de site van Duurzaamhuis.nl dat een kleinere windmolen alleen duurzaam is bij een gemiddelde windsnelheid van 5,5 meter per seconde. In onze gemeente is dat slechts 3,5 tot 4 meter per seconde.

Daar komt bij dat ook voor vele ondernemers in de land- en tuinbouw de toekomst onzeker is en deze dus ook niet staan te springen om in deze windmolens te investeren.

De heer Wittendorp (CDA): Ja, ik wil toch graag even reageren op de bijdrage van de PVV. Het is natuurlijk geen verplichting om een windmolen te plaatsen. Ik bedoel, je biedt de mogelijkheid. Het is natuurlijk aan de ondernemer zelf of die daar gebruik van maakt.

De heer Bosma (PVV): Ja, dat snap ik. Waar het om gaat is dat u over duurzaamheid spreekt. Alleen, dat blijkt dus niet zo te zijn en dat geef ik even aan.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Wij hebben met name dit van harte ondersteund, omdat wij denken dat windmolens met name bij Wakker Emmen nogal gevoelig liggen. Wij hebben toch begrepen dat die kleine windmolens niet besproken zijn. Juist daarom ondersteunen we dit van harte, omdat het met name de roep van de tuinders was om die windmolens toch mogen plaatsen. Nogmaals, ze mógen hem plaatsen. Wanneer ze de kans daartoe krijgen en daar de financiën voor hebben, dan ben ik ervan overtuigd dat ze daar hun voordeel mee zullen doen.

De heer De Jonge (VVD): Wij zijn mede-indiener van deze motie. Wij waren natuurlijk ook aanwezig bij de avond van LTO op Erica – in plaats van ‘in Erica’, dit eventjes voor de duidelijkheid. Wij hebben in onze vorige raadsperiode het verzoek gedaan met LEF! en het CDA om deze windmolens. Vandaar dat het vrij logisch is dat wij hierin meegaan.

De heer Koops (D66): Wij dienen deze motie ook mede in, omdat een brede mix van duurzame energievormen nodig is om de klimaatdoelstellingen te behalen. Maar omdat wij innovatie vanuit de sector zo veel als mogelijk willen bevorderen en belonen. Bovendien heeft D66 Emmen hier in 2020 al vragen over gesteld bij de bespreking van de Begroting 2021 en D66 Drenthe daarvoor al in de Staten en later inderdaad ook andere partijen.

In aanvulling op de andere fracties in de motie wil ik verder nog benadrukken dat deze molens op veel andere plekken in Drenthe al wel zijn toegestaan, waardoor een weigering in Emmen een ongelijk speelveld zou creëren. LTO is bovendien een uitgesproken voorstander, welke organisatie wat ons betreft niet de minste medestander is. Deze motie maakt ook een goede aansluiting bij een andere motie van deze raad, die vlak voor het reces door een meerderheid is aangenomen.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Ook GroenLinks is mede-indiener van deze motie en ook wij waren bij de avond op Erica van LTO. Niet alleen afgelopen week of in ieder geval kort geleden, maar ook al enige tijd geleden bij een komkommerkweker. Ook toen al waren er vooruitstrevende plannen vanuit de tuinders ten aanzien van verduurzaming.

Wij zien deze motie als steun in de rug voor de tuinders met initiatieven om verder te gaan in de verduurzaming van de sector.

Mevrouw Hummel (PvdA): In het verkiezingsprogramma van de Partij van de Arbeid staat dat wij kleine windmolens in het buitengebied mogelijk willen maken. Wij waren en wij zijn nog steeds voorstander van het verduurzamen van onze energievoorziening. Voor land- en tuinbouwbedrijven helpt deze mogelijkheid wellicht de energievoorziening betaalbaar te houden en eventueel

energieneutraal te worden. Iets wat we met z'n allen als ambitie voor de toekomst hebben uitgesproken.

We zullen deze motie dan ook steunen.

Reactie college

De heer Schrik (wethouder): Ja, ik heb inderdaad wel behoefte aan een toelichting.

Vorig jaar is door een aantal fracties gevraagd om te onderzoeken of een kleine windmolen bij bedrijven in het land- en tuinbouwgebied kan worden gerealiseerd. Het college heeft dit de afgelopen periode nader verkend en wil de plaatsing van kleine windmolens voor de agrariërs en glastuinbouw onder bepaalde voorwaarden mogelijk maken. De urgentie hiervan is onlangs nog eens geuit tijdens de LTO-bijeenkomst op Erica. Daarom hebben wij een brief in voorbereiding om medewerking mogelijk te maken. Een en ander zal de komende periode nog wel moeten worden vertaald in beleid.

De nu voorliggende motie sluit hier mijns inziens prima op aan. Ik kan mij derhalve vinden in de motie en zal ervoor zorgen dat er binnen een half jaar een beleidsnotitie aan uw raad wordt voorgelegd.

Volgende week ontvangt uw raad nog een brief waarin het college formeel terugkomt op de vorig jaar door collega Van der Weide gedane toezegging.

De voorzitter: Dank u wel. Is er daarmee nog behoefte aan een reactie in tweede termijn? Dat is niet het geval.

Besluitvorming

De voorzitter: Is er behoefte aan een stemverklaring waar het gaat om de motie? Dat is niet het geval. Dan vraag ik – en ik draai het even om: Wie is tegen de motie? Dat zijn de fracties van de PVV en Forum voor Democratie. Nog even voor de volledigheid: wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van Wakker Emmen, de Partij van de Arbeid, het CDA, de VVD, de SP, de ChristenUnie, D66, GroenLinks en 50PLUS. Daarmee is deze motie aangenomen met 34 stemmen voor en 3 stemmen tegen

B8. Motie 'Horizonvervuilingstaks' (ingediend door de PVV)

Eerste termijn

De heer Bosma (PVV): Drenthe is een van de mooiste provincies van dit land. Maar sinds enkele jaren verandert ons landschap in rap tempo. Torenhoge windmolens verrijzen in onze provincie en hectares met landbouwgronden veranderen in zonneparken. Miljarden euro's worden hieraan uitgegeven. Het Planbureau voor de Leefomgeving spreekt zelfs over 52 miljard in de periode tot 2030. Exploitanten van deze wind- en zonneparken maken enorme winsten, dit mede door verstrekte subsidies.

Uit onderzoek door de Rijksuniversiteit Groningen blijkt dat er in 2019 en 2020 570 miljoen euro – u hoort het goed – te veel subsidie aan windparken is betaald. Enorme bedragen die we als samenleving waarschijnlijk kunnen afschrijven.

Wij stellen daarom voor, onderzoek te doen naar de haalbaarheid om een horizonvervuilingstaks voor reeds bestaande wind- en zonneparken in te voeren. Wij van de PVV willen een gedeelte van het door de exploitanten gemaakte winsten terughalen voor diegenen onder onze inwoners die in financiële moeilijkheden zijn geraakt door de enorm gestegen energieprijzen. Wij zien het belasten van deze al bestaande parken als een gerechtvaardigd iets.

Motie 'Horizonvervuilingstaks' (ingediend door de PVV)

'De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op 27 oktober 2022,

Constaterende dat

- ***Emmen een prachtig open landelijk gebied is, maar dat onze gemeente steeds meer 'vervuild' wordt door zonneparken en windparken;***

Overwegende dat

- ***windmolens en zonneparken een negatief effect hebben op onze leefomgeving;***

- *windparken en zonneparken bijzonder winstgevend zijn voor de exploitanten;*
- *exploitanten van windmolens en zonneparken subsidie ontvangen;*
- *aanwonenden van windparken geconfronteerd worden met overlast;*
- *veel inwoners van onze gemeente moeite hebben om de energierekening te betalen;*

Draagt het college van burgemeester en wethouders op om

- *geen nieuwe windturbines en zonneparken in onze gemeente te plaatsen;*
- *onderzoek te doen naar de haalbaarheid van het invoeren van een belasting voor horizonvervuiling voor reeds bestaande windparken en zonneparken;*
- *de te innen belasting te gebruiken om inwoners te ondersteunen die in financiële moeilijkheden zijn geraakt door de enorm gestegen energieprijzen;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

De heer Katerburg (Wakker Emmen): Alhoewel het voorstel van de PVV sympathiek klinkt, is Wakker Emmen van mening dat een dergelijke constructie juridisch niet toegestaan is. Alleen de wet heeft bepaald welke soort belastingen een gemeente mag opleggen. Gemeenten kunnen dus niet zelf tot de instelling van een nieuwe soort belasting overgaan, dit volgens artikel 132, lid 6 van de Grondwet en artikel 219, lid 1 van de Gemeentewet.

De heffing zoals voorgesteld door de PVV, is ook bijvoorbeeld niet in te voeren via de precariobelasting, die alleen geldt voor voorwerpen op of boven een voor de openbare diensten bestemde gemeentegrond.

Kortom: Wakker Emmen kan dus niet instemmen met deze motie, aangezien die niet uitvoerbaar zal zijn.

Mevrouw Ester (SP): De SP vindt het op zich een prima voorstel. Alleen, we hebben wel een aantal dingen te melden bij de opdracht aan het college en wel voor een aantal punten daaronder.

Bij punt 1 gaat de gemeente volgens ons niets plaatsen aan wind- en zonneparken. Bij punt 2 kan dit volgens ons alleen maar voor de nieuwe parken en niet voor de bestaande parken. Punt 3 is voor ons is dan ook mosterd na de maaltijd om te doen. Als inwoners al in de problemen zitten, moet het energiefonds het geld voor hen nog ontvangen. Vanwege deze punten zullen wij daarom tegen stemmen.

De heer De Jonge (VVD): Ja, het gras is al eigenlijk door Wakker Emmen voor mijn voeten weggemaaid – maar dat geeft niet.

Het enige wat ik nog wel opvallend vind, is dat u het over 'de enorm gestegen energieprijzen' hebt, maar u ook tegen alternatieve vormen van energie bent. Dus dat vind ik wel een beetje een aparte vanuit de PVV.

De heer Koops (D66): Ja, ik ben het eens met de VVD. Want er zit een soort van tegenstrijdigheid in de motie. Aan de ene kant maken we ons zorgen over de enorm gestegen energieprijzen, aan de andere kant willen we daar blijkbaar niks aan doen. Want om van het gas af te gaan, zijn zon en wind nu eenmaal nodig.

Bovendien – dan kijk ik naar het eerste punt van het dictum – is geen nieuwe windturbines en zonneparken in onze gemeente plaatsen nogal tegenstrijdig met de motie die we zojuist hebben aangenomen. Dus ook dat is een reden om er niet mee in te stemmen.

Daarnaast – dat wil ik wel benoemd hebben, dat ben ik het ook helemaal met de fractie van de PVV eens – moeten omwonenden van zonneparken en windmolens daaraan meeverdienen. Daar moeten we ook oplossingen voor zoeken. Maar dan moeten ze wel eerst geplaatst worden. Dat hoeft dus niet in de vorm van een horizonvervuilingsbelasting.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): De tegenstrijdigheid in de motie is al benoemd.

Wat ik wel met de PVV eens ben, is dat er door bedrijven behoorlijke winsten worden gemaakt. Waar wij al vaker voor pleiten, is dat er meer lokale coöperaties zijn, waarbij de lokale inwoners niet alleen de lasten, maar ook de lusten ondervinden van de windparken en de zonneparken.

Dus daar kan ik nog wel mee instemmen. Maar met de motie zoals die hier ligt, kunnen wij niet instemmen.

Mevrouw Hummel (PvdA): Los van het feit of het überhaupt mogelijk is om als gemeente een extra belasting in te voeren – Wakker Emmen zei het net ook al – hebben wij als raad een Structuurvisie Wind en een Structuurvisie Zon vastgesteld. De opgave hiervoor is nog niet vervuld. We kunnen het college derhalve niet opdragen om geen windmolens of zonneparken meer te plaatsen.

Daarnaast staan wij als Partij van de Arbeid achter de doelstellingen om onze energievoorziening te verduurzamen. Daar dragen deze alternatieve bronnen aan bij.

Voor wat betreft de financiële ondersteuning voor onder andere energiearmoede heeft de Partij van de Arbeid tijdens de behandeling van de Kadernota in juni jongstleden al een aantal alternatieven aangedragen. Deels zien wij die in de Begroting voor volgend jaar terugkomen.

De heer Wittendorp (CDA): D66 zei het net ook al: het eerste punt van het verzoek in deze motie staat lijnrecht tegenover de motie die net is aangenomen. Dan zou het inderdaad een beetje raar zijn als wij nu voor deze motie zouden gaan stemmen.

Ten aanzien van de voorgestelde belasting heeft de heer Katerbarg van Wakker Emmen het denk ik goed verwoord.

De enige aanvulling is nog dat het bij windparken gebruikelijk is dat er een gebiedsfonds of windfonds wordt ingesteld. Dat lijkt ons voldoende.

Zoals gezegd stemt het CDA tegen deze motie.

Reactie college

De heer Van der Weide (wethouder): Ik kom ook met een tegenstrijdigheid. Want de motie is onuitvoerbaar, maar toch voeren wij die deels uit. Dat betekent dat wij als gevolg van het wind- en zonnefonds Pottendijk een kleine 3,5 miljoen tot onze beschikking hebben. Daarmee kunnen we er ook deels in tegemoetkomen om inwoners en huishoudens te ondersteunen. Wij hebben daar onlangs ook een bijeenkomst voor gehad. Iets wat daar wel prominent naar voren kwam, was toch wel verduurzaming van woningen. Dus daarmee, zeg ik, komen we ook deels tegemoet aan de gedachte achter deze motie.

Wamt ik wil ook maar even wijzen op het windfonds dat gevuld wordt. Daar zit onze opstalvergoeding in, daar doen we de OZB in en de ontwikkelaar doet daar ook een bijdrage in. Dus er komt geld ter beschikking van de omgeving. Dat is één aspect.

Het andere wat u vraagt, is onuitvoerbaar. Ik denk dat de heer Katerbarg dat ook goed heeft verwoord. Want er is geen wettelijke grondslag voor een heffing. Ja, dan zou ik de tijd, energie en uren die het kost om het onderzoek te doen, anders willen benutten dan met de uitvoering van deze motie.

De voorzitter: Dank u wel. Voordat ik terugga naar de heer Bosma, wie heeft er nog behoefte aan een reactie in tweede termijn? Dat is niet het geval.

Meneer Bosma, gehoord de discussie, gehoord ook het standpunt vanuit het college, wat is uw standpunt ten aanzien van het vervolg op de behandeling van deze motie?

De heer Bosma (PVV): Ja, ik hoor steeds dat energie steeds duurder wordt en dat we daarom op alternatieve dingen moeten terugvallen of ontwikkelen. Maar waarom is de energie zo duur geworden? Dat is mede door die energietransitie. Dus dat is natuurlijk de grootste oorzaak ervan.

Wat hoorde ik nog meer?

De voorzitter: Misschien is het goed dat u heel even ingaat op het argument van de heer Katerbarg. Even in mijn rol als burgemeester: juridisch kan het gewoon niet, zegt meneer Katerbarg. Het is aan u om daar een oordeel over te vellen, uiteraard. Maar ik vrees dat ik de heer Katerbarg daarin gelijk moet geven.

De heer Bosma (PVV): Nou ja, dat heb ik ook aangehoord. Het was ook inderdaad een van de vragen. Het is ook misschien meer om de discussie aan te zwengelen over wat een windmolenexploitant mag

verdienen. Moeten we daar misschien over praten? Want de megawinsten worden gemaakt en daar is de burger de dupe van. Volgens mij willen we dat niet.

De voorzitter: Ja, dat zou kunnen, maar goed. Even terug naar het punt: u maakt een standpunt. Dat mag, daar kun je een motie voor gebruiken. Ik vroeg naar het vervolg van de behandeling. Ik sla even aan op het laatste punt, het juridische argument. Want u stelt wat voor in een bepaalde richting waar de juridische onhoudbaarheid volgens mij wel is vastgesteld. In die zin ben ik het eens met meneer Katerbarg. Het is dus niet eens een oordeel van nut en noodzaak van een onderzoek. Maar lopen we hier niet in een juridisch straatje waarvan we op voorhand al zeggen dat het juridisch niet haalbaar is? Dat geef ik u even mee voor uw overweging, waardoor deze motie denk ik ook wel buitengewoon lastig uitvoerbaar wordt.

De heer Bosma (PVV): Ik wil daar wel even op reageren. Ik heb het niet onderzocht. Daarom vroeg ik ook om een onderzoek. Ik ga ervan uit dat meneer Katerbarg dat goed onderzocht heeft. Maar er zijn wel meer rare belastingen in Nederland en ergens ontstaan die. Die ontstaan door een idee. Nogmaals, ik vind het idee nobel. Ik vind het ook goed voor de mensen die het nodig kunnen hebben. Want nu creëer je inkomsten en waarom niet weg bij de mensen die gewoon ontzettend veel geld aan verdienen? Ik snap u, het zou kunnen dat het klopt wat meneer Katerbarg zegt. Maar ja, daar ben ik niet van overtuigd.

De voorzitter: Oké, dat is uw goed recht. Dus uw conclusie is: u wilt de motie in stemming brengen?

De heer Bosma (PVV): Nou ja, ik denk niet dat het zo heel veel zin heeft. Ik weet al een klein beetje wat er gaat gebeuren.

De voorzitter: Nee, maar ik leg u geen woorden in de mond. U hebt die ingediend, dus het is uw recht om de motie al of niet in stemming te laten brengen. U kunt ook zeggen dat u de motie intrekt. Dat is ook uw goed recht. Ik wees niet eens zozeer op de inhoudelijke discussie, maar even op het juridische vervolg van dit verhaal. Dat was even mijn punt. Maar het is aan u om te zeggen over nu hoe verder.

De heer Bosma (PVV): Laten we, om de avond goed af te sluiten, de motie in stemming brengen.

Besluitvorming

De voorzitter: Dat mag, dat gaan we doen. Wie heeft er behoefte aan een stemverklaring?

De heer De Jong (FvD): Ik probeer het toch nog een keer. De argumenten wetende die ingebracht zijn door de mederaadsleden over dat het wettelijk niet haalbaar is wat de heer Bosma voorstelt, wetende dat de motie zichzelf op bepaalde punten tegensprekt, zal de fractie van Forum voor Democratie wel voor deze motie stemmen. Dit omdat wij vinden dat er gekeken moet worden naar de hoeveelheid wind- en zonneparken binnen de gemeente.

De voorzitter: Dank u wel. Nog andere stemverklaringen? Dat is niet het geval.

Dan brengen we deze motie in stemming. Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van de PVV en Forum voor Democratie. Wie is tegen deze motie? Dat zijn de fracties van Wakker Emmen, de Partij van de Arbeid, het CDA, de VVD, de SP, de ChristenUnie, D66, GroenLinks en 50PLUS. Daarmee is deze motie verworpen met 34 stemmen tegen en 3 stemmen voor.

B9. Vaststellen lijst A ‘ingekomen stukken’ en mededelingen

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt B9, de lijst A ‘ingekomen stukken’ en mededelingen. De lijst met ingekomen stukken kan volgens mij zo worden aangenomen? Ja. Wat wilde u zeggen, meneer Pruijscher?

De heer Pruisscher (ChristenUnie): Nou, ik heb daar een opmerking over. Want wij zagen, tot onze vreugde zowaar, een advies van het JAR. Daar staat terecht *'ter behandeling aan het college'* bij wijze van overdracht. Dat is prima, maar dan zouden wij wel graag te zijner tijd willen horen wat het college daarmee gedaan heeft.

De voorzitter: Heel goed, dat staat genoteerd. Dat kan ik wel toezeggen. Anderen nog over die lijst ingekomen stukken? Niet? Dan stellen wij de voorgestelde wijze van afdoening hierbij vast. Dan ga ik even naar wethouder Leal. Die heeft nog een korte mededeling voor ons.

Mevrouw Leal (wethouder): Ja, dank u. Nog tien seconden, mensen. Ik wil u graag even attenderen over een mail die u hebt gehad vanuit Sedna. Zij organiseren op 15 november een werkbezoek in 't Aole Gemientehoes in Schoonebeek. Misschien wordt dat een heel interessante avond: zij willen u meenemen in al het werk dat ze doen. Ik ben erbij, ik hoop u ook en u kunt zich aanmelden via de e-mail die u hebt ontvangen op 19 oktober. Dus ik zie u daar graag.

De heer Otter (wethouder): Er werd in de commissie BM&E gevraagd naar de energieleverancier DVEP. Vandaag stond er ook weer een stuk in de Tubantia over dezelfde leverancier. Wij hebben daar wat onderzoek naar gedaan. Je weet natuurlijk nooit helemaal precies hoe het zit, maar wij hebben ook nog een eigen energieadviseur. Die heeft ook contact gehad met DVEP. Achtergrond zou zijn dat men problemen heeft gehad met de nieuwe software, een nieuw factureringsprogramma enzovoort, waardoor het toch – maar dat zijn mijn eigen woorden – een beetje een administratieve chaos is ontstaan. Dat zijn ze aan het oplossen. Onze adviseur zegt dat het bedrijf DVEP is overgenomen door UCI, een Amerikaans bedrijf. De financiële belangen zijn wel dusdanig groot dat men niet zomaar echt de stekker uit dat DVEP gaat halen. Maar goed, dit is de mededeling die we gehad hebben. Ik kan ook niet verder toetsen of het klopt. Als er wat bijzonders gebeurt, dan zijn we waarschijnlijk al te laat. Maar dan laat ik het in ieder geval u allemaal weer weten.

B10. Sluiting

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee zijn we aangekomen bij het agendapunt B10, de sluiting. Ik zei het al even halverwege de vergadering, maar complimenten voor de versnelling die we met elkaar hebben gerealiseerd. Daarmee hebben we in die zin een mooie sluitingstijd bereikte en tegelijkertijd op een zinvolle manier heel veel zaken vanavond behandeld. Dank u wel. Nogmaals dank voor het vertrouwen dat u aan het begin van deze vergadering hebt uitgesproken. Dat geeft de burger moed, maar de burgemeester zeker. Daarmee sluit ik deze vergadering en nodig ik iedereen uit voor een hapje en een drankje. De vergadering is gesloten.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van 22 december 2022,

De voorzitter,

De waarnemend griffier,